

З 65-ю річницею Перемоги!

Український союз промисловців і підприємців вважає збереження пам'яті про Велику вітчизняну війну сферою своєї відповідальності та турботи. Він бере активну участь у добродійних програмах з підтримки ветеранів бойових дій, надавав допомогу Національному музею-заповіднику «Битва за Київ у 1943 році» у Лютіжі. УСПП працює в тісному контакті та допомагає Фонду соціального захисту інвалідів, Міжнародній спільці учасників війни та багатьом іншим.

З М І С Т

Кабінет міністрів України та УСПП підписали Меморандум про партнерство та співробітництво	2
Суспільство і держава є взаємодоповнючими, але не ворогуючими силами <i>Анатолій Кінах</i>	3
Вітчизняний бізнес готовий розширювати співпрацю з СНД	5
Українсько-німецький форум відзначив 10-ту річницю	6
У белорусско-українського економічного партнерства – большое будущее <i>Георгій Гриць</i>	7
Фоторепортаж	10
Активізація державно-приватного партнерства <i>Тетяна Єфименко</i>	12
Ріелтори підтримують законопроект про саморегулюючі організації <i>Андрій Шульга</i>	14
Як металурги з кризою боролися <i>Сергій Айда</i>	16
Україна не потребує надзвичайних заходів, що обмежують свободу слова в Інтернеті <i>Іван Петухов</i>	18
Дозволили без дозволу? <i>Роман Сергієнко</i>	20
Закон «Про акціонерні товариства» треба відкорегувати <i>Юрій Бубес</i>	22
Податкове навантаження на зарплату треба зменшити <i>Максим Кунченко</i>	24
Закон – підмога, а не перешкода в бізнесі <i>Лариса Гриценко</i>	25
Держава має визначитися, скільки і яких медичних апаратів необхідно <i>Віталій Майко</i>	27
Якість – головна ланка вирішення українських проблем <i>Петро Калита</i>	29
«Навіть якщо ви відчуваєте себе переможеним, не здавайтеся» <i>Сергій Лісковський</i>	30

У квітні було переукладено Договір про співробітництво та координацію дій між Українським союзом промисловців і підприємців, Об'єднанням організацій роботодавців та Державною податковою адміністрацією України. Документ підписали голова ДПАУ Олександр Папаїка та президент УСПП, голова ООРУ Анатолій Кінах.

Партнерським відносинам УСПП та ДПА України уже більше 10 років. Саме впродовж цього часу діє Узгоджувальна робоча група двох структур: розглядає проблемні питання оподаткування, готує пропозиції щодо зменшення фіскального тиску, покращення адміністрування податків, запобігання правопорушенням у галузі податкових відносин.

УСПП продовжив договірні стосунки з Національною комісією регулювання електроенергетики України. Угоду підписали президент УСПП Анатолій Кінах та голова НКРЕ Сергій Тітенко. Сторони відзначили необхідність взаємного співробітництва щодо забезпечення реалізації прав та інтересів виробників, постачальників і споживачів електроенергії та природного газу, забезпечення стійкого економічного зростання, активізації інвестиційних та інноваційних процесів і структурних перетворень.

Кабінет міністрів України та УСПП підписали Меморандум про партнерство та співробітництво

Кабінет міністрів України та Український союз промисловців і підприємців підписали Меморандум про партнерство та співробітництво. Свої підписи під документом поставили Прем'єр-міністр України Микола Азаров та президент УСПП Анатолій Кінах.

За словами Миколи Азарова, співпраця з бізнесом є надзвичайно важливою для уряду. «Ми бачимо не лише можливість впливати на економіку завдяки співпраці з вами, а й спільно реформувати економіку, – зазначив він, звертаючись до підприємців. – Разом ми краще зможемо вирішувати завдання виходу з економічної кризи та подальшого зростання».

Прем'єр-міністр назвав енергозбереження та модернізацію виробництва головними елементами структурної перебудови економіки. «Нам потрібне технологічне виробництво високого рівня, і ми будемо створювати для нього всі умови – будувати технопарки, надавати податкові канікули, пільгові кредити, – заявив він. – Як тільки можливості нашої країни зростатимуть, ми будемо використовувати всі можливі ресурси для підтримки модернізації економіки».

Як підкреслив Анатолій Кінах, діалог між владою і бізнесом має бути постійним, якісним, зі зворотним зв'язком, на основі взаємної відповідальності. «Промисловці, підприємці і роботодавці України розглядають наш діалог як невід'ємну частину формування ефективної стратегії розвитку держави, всіх складових правового, демократичного суспільства, де рішення приймаються з урахуванням досвіду, інтелекту, професіоналізму тих людей, які працюють і забезпечують життєдіяльність держави», – говорить він.

Анатолій Кінах висловив побажання представників більш як 40 об'єднань промисловців і підприємців, присутніх на заході, відновити у стислі терміни діяльність Ради підприємців при Кабінеті міністрів. «Є велика кількість представників малого і середнього бізнесу, які готові працювати в тісному контакті з урядом і зустрічатися не тільки в умовах кризових явищ, а на постійній, довгостроковій основі», – зазначив він.

Пропозицію відновити діяльність Ради підприємців підтримав Микола Азаров, а її головою учасники зборів запропонували обрати президента Української аграрної конфедерації Леоніда Козаченка.

Міністр економіки України Василь Цушко запропонував створити підрозділи Ради підприємців при кожному з міністерств, яке працює з підприємцями, включаючи Міністерство економіки України. «Ми готові працювати разом з УСПП, іншими об'єднаннями бізнесу щодо розробки проектів законодавчих актів, законів України, які будуть узгоджуватися із діловою спільнотою перед поданням у Кабінет міністрів», – відзначив він.

Суспільство і держава є взаємодоповнюючими, але не ворогуючими силами

Анатолій Кінах, Президент УСПП, народний депутат України

У сучасному розумінні і значенні громадянське суспільство – це сила, яка може контролювати діяльність влади, готова вказати на її прорахунки та, за потребою, «поставити на місце». Саме громадянське суспільство здатне зробити свою державу правовою.

Однак це абсолютно не означає, що громадянське суспільство має весь час боротися з владою. В рамках постійного та публічного діалогу громадянська спільнота пропонує державі свій інтелектуальний, професійний, менеджерський ресурс, демонструє готовність виступити порадником та відповідальним учасником соціально-економічних процесів. У той же час вона вимагає від держави максимально ефективного управління, дотримання соціальних гарантій та захисту, не дозволяє «підім'яти під себе» громадянську активність. Не праві ті, хто вбачає в громадянському суспільстві лише джерело підтримки існуючого політичного устрою, як і ті, для кого воно лише осередок опозиції. Істина, як завжди, посередині – суспільство і держава є взаємодоповнюючими та взаємоконтролюючими, але не ворогуючими силами.

Добрим сигналом початку дієвого діалогу влади і суспільства стала нещодавня зустріч Президента України Віктора Януковича з представниками Координаційної ради громадських організацій та політичних партій, яка налічує близько 170 громадських структур. Президент країни засвідчив готовність продовжувати та розвивати співпрацю влади і громадських організацій, зазначив, що розраховує на участь громадської спільноти у законодавчій роботі, боротьбі з корупцією, підйомі економіки, зростанні рівня життя громадян.

«Розумна, далекоглядна влада має бути дуже зацікавлена в партнерстві з організованою, самодостатньою громадою, оскільки остання є джерелом прогресивних управлінських ідей, високого інтелекту, організаційного та кадрового потенціалу», – підкреслив він.

Це справедлива оцінка, отже здорові політичні, суспільні сили ще під час виборчої кампанії знайшли можливість об'єднатися та консолідованими зусиллями виступити за оновлення влади, за реалізацію унікального шансу подолати економічну кризу, вийти на рейки сталого соціально-економічного розвитку.

Нинішній момент, яке дає шанс на ефективну співпрацю, є не менш відповідальним. Хоча в цілому за січень-лютий спостерігається деяке покращення економічної ситуації – приріст промислового виробництва становив 8,8% порівняно з відповідним періодом минулого року, про реальне подолання кризи говорити ще зарано. Реальна заробітна плата за 2009 рік знизилася на 9,2%. Реальний ВВП

Анатолій Кінах, президент УСПП

У минулому році була створена та довела свою ефективність Громадська антикризова рада у складі 70 організацій, куди увійшли асоціації металургів, суднобудівників, автомобіле-виробників, будівельників, хіміків, аграріїв, автомобільних перевізників, фармацевтів тощо.

За участі науковців, практиків підприємництва та промисловості рада розробила Антикризисову програму, спрямовану на недопущення охолодження економіки. Програма передбачала термінове зниження фіскально-податкового навантаження на промислово-підприємницьку сферу, забезпечення їй вільного доступу до кредитних ресурсів. Державі пропонувалося звернутися до реалізації «проривних» інфраструктурних проектів у галузевому розрізі модернізації економіки.

До речі, УСПП має позитивний досвід у справі захисту прав та інтересів бізнесу, володіє механізмами суспільної профілактики корупційних явищ. Союз власноруч розробив науково обґрунтовану та юридично визначену систему корпоративної безпеки. За оцінками експертів, вона відповідає найвищим вимогам вітчизняного бізнесу та основним міжнародним стандартам у сфері безпеки.

скоротився на 15%, фінансовий результат вперше за останні роки є збитковим, збитки становлять майже 33 млрд. грн., кількість збиткових підприємств від загальної кількості – 41,3%.

Нам разом – владі та громадянському суспільству – належить подолати цю складну спадщину, зробити результативні кроки з оздоровлення промисловості і підприємництва, подолання корупції, ефективної інтеграції на міжнародній арені, поступового зростання соціальних стандартів, зміцнення норм демократії.

Тут особливо цінними є вже сформовані інститути громадянського суспільства, відпрацьовані навички взаємодії з владою, самодостатність, здатність громадських організацій поза межами державних та комерційних структур щоденно працювати за власною стратегією і планами. Я дуже ціную притаманний промисловцям, підприємцям та роботодавцям аналітичний підхід, величезний досвід практичного менеджменту, внутрішню незалежність, яка дозволяє конструктивно та вчасно, а інколи випереджаючим чином, реагувати на дії влади.

Ми розуміємо, що попри проблеми подолання наслідків економічної кризи, без чітко відпрацьованої та реальної стратегії подальшого економічного розвитку та політичної волі щодо її виконання вітчизняна економіка приречена бути другосортною. Тому вітаємо створення Комітету економічних реформ при Президентові України, в напрацювання якого маємо намір зробити свій внесок.

При УСПП почала діяти Економічна рада, до її складу ввійшли представники об'єднань бізнесу, вчені-економісти. Вона працюватиме над власною довгостроковою загальнонаціональною стратегією розвитку України, яка відповідає національним інтересам та об'єктивним законам ринкової економіки.

Надзвичайно важливим вважаю той факт, що пріоритетом діяльності нової влади визначена боротьба з корупцією, а одним з перших указів Президента Віктора Януковича став указ про створення Національного антикорупційного комітету. Ми внесли пропозиції про організацію Громадської ради при комітеті. Цей підрозділ має забезпечити координацію діяльності громадських, неурядових організацій, які на практиці демонструють свою антикорупційну спрямованість, формують дієві механізми громадського контролю.

Мені вже доводилося висловлювати думку, що в Україні в цілому існують достатні сучасні економічні закони. Проблема в тому, що вони погано виконуються і обростають величезною кількістю підзаконних актів, що заважає окремому підприємцеві відчувати себе захищеним. Як цьому запобігти? За наполяганням УСПП ще кілька років тому Законом «Про засади державної регуляторної політики» був передбачений порядок обов'язкового оприлюднення та обговорювання проектів нормативних актів перед їх прийняттям. Необхідно забезпечити безумовне виконання цієї норми. Законотворчі ініціативи та ретельний догляд за виконанням прийнятих законів є пріоритетною повсякденною практикою УСПП та Антикризової громадської ради. Нині промисловці і підприємці з розумінням підтримують плани нової влади навести лад у всьому масиві законодавчих, правово-регуляторних актах економічного спрямування, практиці їх виконання.

Аналітики і фахівці УСПП переконані в тому, що вихід країни з кризи та стале зростання невід'ємне від процесів поглибленої інтеграції в європейський, світовий економічний простір. Саме тому Союз намагається зміцнити свої зовнішньоекономічні контакти. Продовжується активна робота у рамках Міжнародного конгресу промисловців і підприємців, міждержавного неурядового об'єднання, куди входять ділові кола 27 країн СНД, Східної і Західної Європи, Азії і Африки. Зроблені суттєві кроки для того, щоб він перетворився на координуючий

та консолідуючий орган для співпраці Співдружності Незалежних Держав, ЄврАзЕС, інших об'єднань. МКПП відпрацьовує оптимальні механізми зовнішньоекономічної співпраці в умовах введення Митного союзу Росії, Білорусії та Казахстану.

Нещодавно десяту річницю своєї діяльності відзначив Українсько-німецький форум – громадське об'єднання, яке працює поруч з УСПП. За час свого існування форум провів близько 100 взаємних заходів високого рівня з питань залучення інвестицій, енергетичної безпеки, енергозбереження тощо. Організація здійснює громадську підтримку інтеграційних зусиль України, працює над внесенням ініціативних пропозицій в базову угоду про асоціацію і умови вільної торгівлі між Україною та Євросоюзом.

Під час візиту української делегації в США на чолі з Президентом України Віктором Януковичем у Вашингтоні був підписаний договір про співробітництво між УСПП та Американсько-українською діловою радою. Пріоритетними напрямками визначені енергетика, АПК, залучення інвестицій. Але головна мета співпраці двох громадських організацій ділових кіл – посилити захист міжнародних інвесторів, відстоювати інтереси та права американських та українських компаній-партнерів на світових ринках, сприяти їм у відшкодуванні податку на додану вартість тощо.

Не є секретом, що найголовнішою ознакою зрілого громадянського суспільства є його здатність до самоорганізації. Ми завжди відстоювали принцип формування громадських організацій знизу нагору, розуміючи неприпустимість тиску, авторитаризму, кон'юктурних підходів у суспільних справах. Розвинутим суспільствам не потрібен примус, вони плачуть почуття єдності, суспільної солідарності, фундаментальні демократичні цінності.

Але громадським організаціям, у тому числі ділової спільноти, потрібні адекватні права – лише таким чином можна переконати владу прислухатися до проблем громади, примусити її бути відповідальною за їх вирішення. Ми усвідомлюємо – такі механізми самі по собі не створюються. Розбудова паритетного партнерства, об'єднання влади і суспільства задля вирішення найбільш складних державних завдань, створення «систем противаги» потребує дуже серйозних зусиль. Сучасне громадянське суспільство готово їх докласти.

Вітчизняний бізнес готовий розширювати співпрацю з СНД

Міжнародний конгрес промисловців і підприємців, куди входять ділові кола 27 країн СНД, Східної і Західної Європи, Азії і Африки, – має стати координуючим та консолідуючим органом для Співдружності Незалежних Держав. Переговори про це між керівництвом СНД та МКПП вже ведуться. Про це повідомив голова Ради Міжнародного конгресу промисловців і підприємців, Президент УСПП Анатолій Кінах у Москві під час Міжнародного економічного форуму держав – учасників СНД.

«Міжнародний конгрес промисловців і підприємців у силу своєї незаангажованості, необтяженості бюрократичними, політичними бар'єрами має стати постійно діючою переговорною площадкою двостороннього, багатостороннього ефективного діалогу влади і бізнесу, урядів і ділових кіл країн СНД, ЄврАзЕС тощо. У повноцінному взаємовигідному рівноправному партнерстві країн – учасниць регіональних об'єднань криється неабиякий економічний потенціал. Треба зробити все, щоб використати його максимально ефективно», – заявив Анатолій Кінах.

Є дуже важлива проблема, до розв'язання якої саме громадська спільнота вирішила підключитися у контексті незворотних перспектив європейської інтеграції України. Йдеться про відстоювання принципів рівноправного партнерства, захисту честі і гідності громадян України у сфері візової підтримки. Незважаючи на те, що у 2005 році введено безвізовий безкоштовний режим для громадян ЄС, а в січні 2008 року ратифікована угода про спрощення візового режиму Україна – ЄС, не припиняються випадки порушення прав і гідності наших громадян при проходженні візових процедур. УСПП звернувся до КМУ, Міністерства закордонних справ із проханням посилити роботу зі створення безвізового режиму Україна – ЄС.

Українські промисловці і підприємці дуже зацікавлені у створенні широкої зони вільної торгівлі між країнами СНД на принципах Світової організації торгівлі, що передбачає вільне пересування через кордони товарів, послуг, капіталів та робочої сили. Для українських виробників ринки Росії, Білорусії, Казахстану, Туркменістану, Узбекистану, інших країн СНД є вкрай важливими. Саме ці країни входять у першу десятку найбільших торговельних партнерів України. Наміри України як учасниці СНД полягають в тому, щоб економічна співпраця в її рамках була ефективною, багатосторонньою, з постійною динамікою зростання.

У рамках Міжнародного конгресу існують чисельні програми інвестиційної співпраці на рівні держав, регіонів, окремих суб'єктів економічної діяльності. Вони, перш за все, стосуються розвитку транспортної інфраструктури, сфери енергобезпеки та енергозбереження, коопераційних міжвиробничих зв'язків. Україна підтримує необхідність розробки міждержавної цільової програми інвестиційного співробітництва країн СНД та наполягає, що саме МКПП може виступити тут головною організаційною об'єднувальною ланкою.

Неурядова організація Українсько-німецький форум була створена 10 років тому за ініціативою урядів України і Німеччини при підтримці міністерств закордонних справ обох країн. Організація об'єднує ініціативи громадськості двох держав для створення якісних умов довгострокової співпраці на основі європейських стандартів у сферах економіки, культури, освіти, науки, безпосередніх контактів людей.

На форумі особливо наголошувалося на важливості формування розвинутих регіональних ринків, їх ефективної взаємодії та забезпеченні захисту національних економік усередині одного географічного простору. Нині варто говорити про зростання ролі міждержавних неурядових об'єднань, що спираються на національні бізнес-спільноти, яким є Міжнародний конгрес промисловців і підприємців. Усі національні ділові союзи країн – учасників СНД входять у МКПП, є його ядром, ось чому вони можуть задавати тон в економічній співпраці держав співдружності, відкривати перед національними об'єднаннями нові можливості.

Митний союз Росії, Білорусі й Казахстану додає його учасникам значних переваг, але його існування не має погіршити інтереси інших сторін країн СНД. Україна готова співробітничати з Митним союзом та умовах рівноправності та взаємної вигоди, але до вступу в СОТ Росії, Білорусі, Казахстану доцільним було б визначити особливий формат відносин України з Митним союзом, який не суперечить нормам СОТ.

Учасники форуму обговорили перспективні інноваційні проекти у сенсі довгострокового співробітництва, що сприяють формуванню єдиної виробничої, науково-дослідної і освітньої бази держав – учасниць СНД, Міждержавну цільову програму інноваційного співробітництва на період до 2020 року, формування єдиної науково-дослідної й освітньої інфраструктури, спільні ініціативи зі стратегії розвитку нанотехнологій.

В СНД 2010 рік оголошений Роком науки й інновацій. У країнах СНД є надзвичайний потенціал для того, щоб стати світовими лідерами з перспективних напрямів досліджень і спільних проектів у космосі, нано-і інформаційних технологіях. Наукові розробки мають стати прикладними та використовуватися в інфраструктурних, транспортних і інших проектах. Це неможливо здійснити без активного залучення бізнесу, в тому числі українського.

Українсько-німецький форум відзначив 10-ту річницю

Громадське об'єднання Українсько-німецький форум відзначило 10-ту річницю своєї діяльності. З цієї нагоди у Києві пройшов святковий захід та міжнародна конференція «Перспективи українсько-німецьких відносин в контексті політичних і економічних змін в обох країнах».

За час свого існування Українсько-німецький форум провів близько 100 заходів високого рівня. Його представники брали участь в акціях на міжурядовому і міжпарламентському рівні двох держав. У полі зору форуму – такі актуальні напрями, як залучення інвестицій для реалізації структурних реформ, питання енергетичної безпеки, енергозбереження, енергоефективності, розвиток молодіжної політики.

Нині організація здійснює громадську підтримку зусиль країни з інтеграції в економічний і політичний європейський простір, відпрацьовує ініціативні пропозиції в базову угоду про асоціацію і умови вільної торгівлі між Україною та Євросоюзом.

«З боку Німецько-українського форуму ми будемо робити все можливе для сприяння євроінтеграції України, – повідомив голова правління Німецько-українського форуму, президент ландтагу землі Саксонія-Ангальт Дітер Штайнеке. – На це спрямовані заходи, заплановані нашими організаціями на наступний рік, включаючи конференцію голів міст-побратимів у Лейпцигу, проекти розвитку транскордонного співробітництва, залучення інвестицій, у тому числі для проведення чемпіонату з футболу Євро-2012».

У 2010 році Українсько-німецький форум також розвиватиме проекти інновацій у сфері житлово-комунального господарства. За

ініціативою форуму вже почато інноваційний проект в місті Миколаєві, покликаний зменшити енергоспоживання будинків у півтора-два рази.

Крім цього, продовжуватиметься реалізація проекту транзитних сполучень. Торік було підписано тристоронню угоду між «Укрзалізницею», Deutsche Bahn і УСПП зі створення транспортних коридорів Україна – Польща – Казахстан для контейнерних перевезень з Німеччини до Китаю. Незабаром буде створена двостороння робоча група, яка вирішуватиме законодавчі питання ввізних тарифів у рамках цього проекту. Проект передбачає не лише розвиток контейнерних перевезень, а й інвестиції в модернізацію «Укрзалізниці» за допомогою Німеччини, спираючись на досвід Deutsche Bahn.

У белорусско-украинского экономического партнерства – большое будущее

УСПП поновив свої контакти з білоруськими організаціями ділової спільноти. Наші представники взяли участь у засіданні Республіканської Ради директорів Білоруської науково-промислової асоціації. У травні для українських компаній заплановано провести семінар «Інвестиційні можливості Республіки Білорусь: новий погляд, нові можливості». В найближчих планах УСПП – відкриття міжнародного представництва в Республіці Білорусь.

Сьогодні ми надаємо слово першому заступнику генерального директора РУП «Національна інвестиційна агенція», заступнику голови Білоруської науково-промислової асоціації Георгію Грицю.

Кор.: Расскажите о белорусской модели экономики.

Учитывая ярко выраженную экспортную ориентацию белорусской экономики, понятным является желание наших производителей в начале 90-х годов, уже вне рамок плановой экономики, вписаться в существующую международную кооперацию и интеграционные связи. Однако оно натолкнулось на существенное противодействие – у рынка, как известно, свои законы. В связи с этим в стране в середине 90-х годов было принято ряд стратегических решений, из которых я бы особо выделил следующие два.

Во-первых, приоритетом во внешнеторговых отношениях стали не страны Западной Европы или США, а восстановление позиций на рынках СНГ, и, в первую очередь, России.

Во-вторых, была выбрана модель промышленной политики, которую можно охарактеризовать так – *поддерживать отрасли, которые уже обеспечены ресурсами и могут дать наиболее быстрый эффект при их ориентации на экспорт*. Была налажена точечная поддержка белорусских промышленных «гигантов», которые при наличии инвестиций, технологического перевооружения смогли многократно увеличить производство конкурентоспособной на мировом рынке продукции.

Однако сегодня реалии иные. В условиях глобального кризиса, для стран с малой экономикой и недостаточными финансовыми резервами – а именно к таким странам относится Республика Беларусь – существенно уменьшаются возможности государства сохранить привычный уровень поддержки отечественных предприятий. С учетом неизбежной перспективы вступления Беларуси в ВТО, адресная помощь отечественным предприятиям, проведение протекционистской политики в принципе становятся проблематичными.

Георгій Гриць, заступник голови Білоруської науково-промислової асоціації

Результаты работы созданной модели доказали её жизнеспособность. Действительно, в Беларуси сегодня самый высокий среди стран СНГ индекс человеческого развития, темпы роста ВВП составляют 6-8%, рентабельность около 12% . Это выше, чем в целом по промышленности у наших восточных и западных соседей. Даже в тяжелый кризисный 2009 год нам удалось сохранить ВВП на уровне предыдущего, весьма благоприятного, 2008 года (100,3%).

Сама концепція і пропонувані принципи лібералізації економіки Республіки Білорусь достатньо повно викладені в Державній комплексній програмі модернізації економіки Республіки Білорусь на 2008-2010 роки і до 2015 року. В перелік пріоритетних заходів входять: заявительний принцип створення підприємств; зняття адміністративних бар'єрів; спрощення процедур сертифікації і погоджень з санітарними, протипожежними інспекціями; вдосконалення системи оподаткування, митного оформлення і контролю діяльності, майнових і земельних відносин; розвиток фінансового ринку, інвестиційної діяльності, ценового і антимонопольного регулювання; розвиток самозанятості населення, стимулювання ринку праці; регулювання грошово-кредитних відносин в банківській сфері.

Іменно тому в минулому році керівництво країни прийняло стратегічне рішення форсувати ринкові перетворення в економіці. Сьогодні в ранг державних пріоритетів введена програма комплексної модернізації національної економіки.

Кор.: В Білорусі жорстко централізована економіка. Як ви представляєте її перехід в «нормальні» ринкові відносини? Якою Білорусь увійде в посткризовий період?

Лібералізація економіки – складний соціально-економічний і організаційно-правовий процес. В розвинених країнах він шев багато років. Часто суспільству часто просто нав'язуються певні «постулати». Один з найбільш популярних складає в тому, що ліберальна економіка сама по собі є заставою успіху.

Однак хто сьогодні потенційний лідер на світовому ринку? Країни БРИК – Бразилія, Росія, Індія і особливо Китай, причому останній грає в світовій економіці все більш значущу роль. Ні одна з цих країн не увійшла в категорію так званих «стабільних демократических режимів». Бразилію і Індію експерти МВФ віднесли до країн з «неповноцінною демократією», Росію – до «гібридних режимів», а Китай ж взагалі був віднесений до категорії «авторитарних держав».

Висновок з цього такої: не можна сказати, що ліберальні рекомендації не працюють, але не варто розуміти їх занадто буквально. Успіху досягає той, хто знаходить свій власний шлях, відповідний специфіці національної економіки і національного характеру.

Скажу більше, нинішній глобальний криза практично повністю дискредитував неоліберальну капіталістическу модель розвитку світової економіки. Як тут не згадати класиків німецької економіческої школи, які дотримуються наступного принципу взаємовідносин держави і бізнесу: *свободи і конкуренції рівно стільки, скільки можливо, а регулювання і втручання держави стільки, скільки необхідно.*

Ми сьогодні можемо констатувати, що Республіка Білорусь стала на шлях реформ, і держава буде вирішувати проблему підвищення ефективності регулювання шляхом делегування ряду функцій суб'єктам господарювання.

Кор.: Як сьогодні в Білорусі йде процес приватизації?

Білоруському бюджету не просто потрібні, а гостро необхідні значущі фінансові ресурси, і бажано сьогодні. Але навіть в цих умовах краще керуватися принципом «поспішай не спіши».

Я поясню свою думку. В Білорусі близько п'ятидесяти великих підприємств формують майже половину доходної частини бюджету. Звичайно, потенційна вартість кожного з цих підприємств висока. Але де знайти інвестора, який в сьогоднішніх умовах не тільки «дасть» хорошу ціну, але і візьме на себе зобов'язання по технологіческій модернізації, реалізації готової продукції?

Мені представляється, що процес реформування не повинен зводитися до зміни форми державного підприємства на акціонерне суспільство або приватне підприємство. На першому етапі повинен ставитися принцип – «власність повинна приносити дохід». На етапі продажу – державі, а на виробничому етапі і новому власнику, і державі – через податки і виконання соціальних зобов'язань.

Починаючи з 1991 року, в республіці було реформовано більш ніж чотири тисячі підприємств, що складає лише більше 50 % від загальної

числа подлежащих приватизации объектов. Наибольшее количество предприятий реформировано в сферах торговли, общественного питания, бытового обслуживания, доля которых составляет 85 %. Более 80 % предприятий приходится на химический и нефтехимический комплекс; порядка 87 % – сферу деревообработки, около 70 % – легкой промышленности, более 50 % – машиностроение и агропромышленный комплекс, около 40 % – строительство и транспорт.

На сегодняшний день Совмином утверждены трехлетние планы с разбивкой по каждому году. В частности, в 2010 году планируется приватизировать порядка четырехсот государственных предприятий.

Кор.: Как все эти перемены могут повлиять на перспективы экономического сотрудничества субъектов хозяйствования Украины и Беларуси?

Украина всегда была стратегическим партнером для Беларуси. Несмотря на то, что по итогам 2009 года взаимный товарооборот лишь незначительно превысил 3 млрд. долларов США (в 2008 году он достиг 5 млрд. долларов), в текущем 2010 году есть все основания говорить об удвоении этой цифры. Даже в кризисном 2009 году появилось более тридцати новых товарных групп, по которым осуществлялись взаимные поставки. 90 % объема импорта из Украины приходился на промежуточные и инвестиционные товары – металлопродукцию, комплектующие, узлы и детали для сборки техники, жмыхи и подсолнечное масло для производства комбикормов, лаки и краски, газовые турбины, вагоны.

Но сегодня необходимо говорить не столько об объемах торговли, сколько о принципиально новом качественном уровне в наших экономических отношениях, и в первую очередь в сфере производственной кооперации. Если верить статистике, сегодня в производственной кооперации участвуют только около двухсот белорусских и украинских предприятий. Эта цифра абсолютно не соответствует существующему потенциалу наших экономик.

Более того, с учетом политического выбора Украины на интеграцию в Евросоюз и отсутствии решения о присоединении к Соглашению о создании единого Таможенного союза России, Беларуси и Казахстана, для украинского бизнеса представляется уникальная возможность не только сохранить, но и значительно увеличить свое присутствие на этом новом «старом» рынке емкостью почти в 170 млн. потребителей через создание совместных сборочных производств на территории Беларуси.

И для этого есть все условия. Между двумя странами подписано около 170 соглашений различного уровня и более половины из них – в экономической сфере, в том числе украинско-белорусский договор о свободной торговле.

У двух государств есть большой потенциал для сотрудничества в космической сфере, развития туристических и транспортных потоков, особенно в межрегиональном разрезе. Нефтегазовые разногласия обоих государств с Россией придали новые импульсы нашему сотрудничеству в такой стратегической сфере, как энергетика. В провозглашенном на высшем политическом уровне курсе Беларуси на диверсификацию поставок энергоресурсов Украине как партнеру отводится весьма значительная роль.

Перечень перспективных направлений можно было бы продолжить, но реальный динамизм в их решении может придать не столько контакты на высшем уровне, сколько интенсификация партнерских отношений между украинским и белорусским бизнесом. Тем более, что в каждом из государств имеются авторитетные бизнес-союзы и ассоциации. И если использовать государственно-частное партнерство в полном объеме, то такой формат будет очень востребован.

Возможно участие в процессе приватизации и иностранных инвесторов путем создания ООО с участием другого, кроме государства, учредителя; внесение инвестором принадлежащего ему имущества в уставный фонд ООО, созданного в процессе приватизации; приобретения дополнительного выпуска акций ООО на сумму внесенного им вклада.

Еще недавно в Беларуси существовала реальная проблема с регистрацией и особенно ведением бизнеса. Сегодня в общемировом рейтинге стран ведения бизнеса на 2010 год мы занимаем 58 место (в 2009 году Беларусь находилась на 82 позиции, в 2008 году - на 115). Причем рейтинг по показателю «регистрация предприятий» отчета Всемирного банка повысился на 91 пункт в сравнении с прошлым годом и составляет седьмую позицию. Сегодня создать новое предприятие в Беларуси не просто, а очень просто: весь процесс от подачи комплекта документов до получения свидетельства о государственной регистрации занимает не более трех дней!

Зустріч Президента України Віктора Януковича з представниками Координаційної ради громадських організацій та політичних партій, яка налічує близько 170 громадських структур.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров та президент УСПП Анатолій Кінах підписують Меморандум про партнерство та співробітництво між Кабінетом міністрів України та Українським союзом промисловців і підприємців.

Перший Договір про співробітництво та координацію дій між Державною податковою адміністрацією України та Українським союзом промисловців і підприємців був підписаний 10 років тому. У квітні угоду було оновлено. На фото: голова ДПА України Олександр Папаїка та Президент УСПП Анатолій Кінах.

Президент УСПП Анатолій Кінах нагородив меценатів, що підтримали проведення Всеукраїнського конкурсу молодих дизайнерів одягу для дітей та підлітків «Fashion Look – festival».

Заступник голови Правління Українсько-німецького форуму Тетяна Степанкова, перший віце-президент УСПП Сергій Прохоров та перший заступник Міністра економіки України Анатолій Максютя взяли участь у практичному семінарі «Інструменти державної підтримки розвитку експортного потенціалу: досвід Німеччини для України».

Почесний президент громадської організації «Культура і всесвіт – 2000» Марина Кінах та перший віце-президент УСПП Сергій Прохоров відкривають V Міжнародну спеціалізовану виставку з квіткового бізнесу, садівництва, ландшафтного дизайну і флористики Flowers & Hortech Ukraine 2010.

Святкування 10-ї річниці Українсько-німецького форуму

За трибуною - Надзвичайний та Повноважний Посол Німеччини в Україні д-р Ганс-Юрген Гаймзют, сидять - голова Правління Українсько-німецького форуму, президент УСПП Анатолій Кінах, голова Правління Німєнько-українського форуму, президент земельного парламенту Саксонії-Ангальт Дітер Штайнеке.

В кулуарах засідання Правління УНФ. На фото (зліва направо): голова Наглядової ради УНФ Сергій Чернишов, голова правління УНФ, президент УСПП Анатолій Кінах, заступник голови Правління УНФ Валерій Альошин.

Зустріч учасників святкування 10-ї річниці УНФ. На фото: Генеральний директор FGL Energy LLC Тетяна Деревянкіна.

Керівник українського культурного та економічного центру в м. Магдебург Галина Брігер та партнер центру, музикант Олег Скрипка.

Серед гостей конференції - член Правління НУФ, Делегат німецької економіки в Україні д-р. Карін Рау, керуючий справами НУФ д-р. Клаус Оберлендер.

Голова Правління НУФ, президент земельного парламенту Саксонії-Ангальт Дітер Штайнеке.

Тетяна Єфименко, доктор економічних наук, науковий співробітник Інституту економіки та прогнозування НАН України

Взаємодія держави і бізнесу традиційно здійснюється шляхом застосування різних форм і методів державного регулювання: забезпечення суб'єктам господарювання захисту прав власності на землю, майно та результати своєї праці; стимулювання розвитку підприємницької діяльності; державна підтримка наукових досліджень у пріоритетних сферах; пряме державне фінансування суб'єктів підприємництва; дотування і субсидування окремих видів продукції і виробництв; часткова компенсація відсоткових ставок за банківськими кредитами; часткова компенсація сум страхових платежів; формування партнерських відносин у сфері оподаткування; державне гарантування кредитів для суб'єктів підприємництва та ін.

Державно-приватне партнерство обов'язково передбачає наявність у суспільстві високої культури консенсусу.

Активізація державно-приватного партнерства

У свій час УСПП виступив ініціатором та розробником проекту Закону «Про загальні засади розвитку державно-приватного партнерства в Україні». Він був розглянутий на засіданні Кабінету міністрів України та доопрацьований таким чином, щоб застосовувати принципи державно-приватного партнерства у галузях будівництва автомобільних доріг, метрополітену та їх інфраструктури. В цілому в державі має існувати законодавче підґрунтя для стимулювання розвитку співпраці між державним та приватним секторами, яке слугуватиме підвищенню конкурентоспроможності економіки та залученню інвестицій у господарський сектор.

Необхідність налагодження державно-приватного партнерства аналізує **доктор економічних наук, науковий співробітник Інституту економіки та прогнозування НАН України Тетяна Єфименко.**

У сучасних умовах господарювання підприємницький сектор набуває статусу рівноправного партнера держави у розв'язанні стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни, серед яких забезпечення повної зайнятості населення, стабільні темпи економічного зростання та стримування інфляції. Прийняті у багатьох країнах світу плани антикризових дій (найбільш відомими серед них є плани Полсона, Медведєва, Брауна, Саркозі, Обама) передбачають розширення співробітництва між державою в особі органів державного управління та підприємницьким сектором, що є можливим лише на основі партнерських відносин. В умовах поширення глобальної економічної кризи загострюються протиріччя між бізнесом, мета якого – отримання прибутку, та суспільством, прагнучим добробуту. Фінансова допомога, на яку розраховує бізнес в умовах кризи, є частиною доходів держави, наповнення яких здійснює суспільство в цілому. В умовах фінансово-економічної кризи було вже раз доведено тезу: бізнес – це частина суспільства, яка не може існувати окремо і не може бути незалежною від суспільства.

За таких умов обопільна зацікавленість має стати тією рушійною силою, що надасть потужний поштовх для активізації економічних процесів в Україні. Одним із вагомих важелів антикризового регулювання виступає державно-приватне партнерство (ДПП).

ДПП відрізняється від традиційних форм взаємодії держави та бізнесу. Стосунки сторін закріплюються на офіційній, юридичній основі, мають рівноправний характер і чітко виражену публічну, суспільну спрямованість. У процесі реалізації проектів на основі державно-приватного партнерства об'єднуються ресурси і внески сторін. Фінансові ризики і затрати, а також досягнуті результати розподіляються між сторонами у визначених наперед пропорціях.

Формування та розвиток проектів державно-приватного партнерства у світовій практиці відбувається на принципі пріоритетності інтересів держави, що означає, що держава виступає замовником проекту і визначає основні правила взаємодії з бізнесом.

На розвиток процесу об'єднання фінансових ресурсів держави і приватного сектору впливають два різноспрямованих фактори: нестача державних фінансових ресурсів і наявність ресурсів у бізнесу; з іншого боку, ускладнений доступ приватного бізнесу до тих сфер, які традиційно вважаються державними.

ДПП дозволяє не просто реалізовувати проект, а зробити це якісно, ввести його в заплановані терміни, без затримок. У підсумку це може привести до підвищення якості державних послуг населенню, збільшення ефективності управління інфраструктурою, ефективного

розвитку об'єктів державного майна. Є всі підстави успішно здійснювати великі інфраструктурні проекти, які інакше навряд чи могли бути реалізовані в інший спосіб.

Назвемо основні форми ДПП, що можуть розвиватися в Україні.

Контракти на послуги (державні контракти). Дозволяють державі застосовувати технічний досвід приватного сектору, його робочий потенціал та зберігати кошти. Обов'язки щодо управління та надання фінансових ресурсів у повній мірі залишаються за урядом.

Контракти на управління. Такі контракти дозволяють державі перекладати відповідальність щодо функціонування та управління об'єктом на приватний сектор. Приватне підприємство отримує фіксовану плату або плату у вигляді премій залежно від ефективності своєї роботи. Функція фінансування об'єкта за цим типом відносин залишається за державою.

Лізингові угоди. Лізинг дозволяє приватному підприємству протягом певного часу отримувати грошові надходження від проекту за визначеною лізинговою платою уряду. Підприємство несе відповідальність за функціонування та утримання об'єкта, стає зацікавленим в ефективному управлінні об'єктом. Однак обов'язки щодо стратегічного планування та фінансування об'єкта повністю залишаються за державою. Найчастіше цей тип угод застосовується у самоокупних проектах.

Змішані типи контрактів. Форма партнерства обирається залежно від розподіленості між партнерами ризиків, які фіксуються у контракті. Назва механізму відображає функції, які виконує приватний партнер за контрактом. Такі механізми передбачають, що державна сторона сплачує бізнесу за надані послуги. Строк дії контрактів не перевищує 30 років.

Концесії. Така форма партнерства має довгостроковий характер (40–50 років), що дозволяє сторонам здійснювати стратегічне прогнозування та планування своєї діяльності, та надає можливість диверсифікувати ризики. Бізнес матиме високу, а часто і повну волю у прийнятті інвестиційних, адміністративно-господарських та управлінських рішень, приймає на себе більшу частину ринкових та операційних ризиків. Регулююча функція залишається за державною стороною. Приватний партнер має право використовувати об'єкт для надання послуг безпосередньо споживачам і отримує прибуток залежно від якості та кількості наданих послуг.

Спільна діяльність держави та бізнесу. Часткова передача об'єкта у власність приватному сектору. В таких проектах обидві сторони мають здійснювати інвестиції, але повний контроль у процесі управління залишатиметься за приватною стороною. Участь держави в таких проектах може мати різні форми надання пільгових кредитів, субсидій, участі у статутному капіталі, передачі активів та інше. Головними вимогами до спільної діяльності є такі: приватна сторона має бути обрана на конкурсних засадах; контроль має залишатися за приватною стороною; частка держави має бути чітко визначена; витрати мають компенсуватися безпосередньо через стягнення плати із споживачів послуг; розподіл ризиків та нагород має бути чітко визначений та узгоджений заздалегідь.

Очевидно, що українська економіка знаходиться тільки на початку складного процесу створення необхідної системи управління проектами державно-приватного партнерства. Йому ефективно сприятимуть наявність особливого мислення у процесі організації проекту, достатність бюджетних ресурсів, наявність відповідної нормативної бази та потужних регуляторних інститутів та механізмів розв'язання спорів.

Фахівці МВФ з використанням бази даних Світового банку по 137 країнах із низькими та середніми доходами виділили кілька сфер

Макроекономічна роль державно-приватного партнерства може змінюватися відповідно до фаз економічного циклу. Зокрема, у фазі рецесії воно може допомогти працевлаштуванню безробітних та стимулюванню інвестиційного попиту за рахунок розбудови об'єктів ринкової інфраструктури. Під час кризи ДДП дозволяє не лише підтримати сукупний попит у короткостроковому періоді, а й закласти фундамент довгострокового економічного зростання за рахунок розвитку ринкової інфраструктури, навколо якої здійснюватиметься підприємницька діяльність у майбутньому.

Спільна робота бізнесу і влади в реалізації проектів ДПП сприяє розвитку новаторських форм проектного фінансування, впровадженню передових методів управління в органах влади, стимулює підприємницьке мислення.

Є необхідність виділити основні перешкоди, які заважають створенню та ефективному функціонуванню партнерств. Це недосконалість законодавчої основи, зокрема щодо проведення прозорого конкурсу для відбору кваліфікованого та мотивованого приватного партнера; нестабільність регуляторного середовища; нестача політичної волі у структурах влади щодо ініціювання та впровадження партнерства; незадоволення проектом ключових зацікавлених сторін (місцевих громад, населення в цілому, місцевого бізнесу); створення надмірного ризику для довкілля; нестача фінансових стимулів для приватного партнера щодо участі у проекті; неефективний розподіл функцій і ризиків у партнерстві.

Андрій Шульга, президент Асоціації фахівців з нерухомості (ріелторів) України

(«каналів»), стан яких впливає на активність впровадження та реалізації практики ДПП. Зупинимось на них.

Стан державних фінансів. Певні висновки експертів МВФ дають підстави думати, що країни зі значними рівнями зовнішніх доходів та допомоги менше мотивовані до впровадження проектів ДПП.

Уряди з великим дефіцитом та борговим тягарем більш активно залучають механізми ДПП. Показниками, що можуть мотивувати реалізацію ДПП, назвемо: дефіцит бюджету, рівень державного боргу, зовнішню допомогу на душу населення, експорт енергоресурсів, ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності, темп інфляції, обсяг міжнародних резервів тощо.

Ринкові умови і макроекономічна політика. Вагомими аргументами залучення приватних інвестицій є стійкі макроекономічні умови, адекватні тарифні режими, позитивна фінансова історія виконання зобов'язань і розумна економічна політика. Країни з нижчою інфляцією і стійкими обмінними курсами валют є привабливішими для впровадження ДПП.

Якість інститутів та система законодавства. Для інвесторів вагоме значення має якість регуляторних, правових інститутів. Проекти ДПП – це договірні заходи за визначенням, їхнє виконання критично залежить від регулятивного середовища. Отже, сильні інституції і ефективна система верховенства права є важливими факторами для активізації ДПП. Для розвитку ДПП важливим чинником виступає репутація уряду і досвід приватного сектору.

Коли державі слід ініціювати проекти партнерства з приватним сектором? За умови, коли послуги не можуть бути надані лише з використанням фінансових ресурсів органу влади, участь приватного партнера гарантовано приведе до підвищення якості послуг, пришвидшить реалізацію проекту, а користувачі послуг підтримують залучення приватного партнера. Важливі речі для ДДП – можливість конкуренції між потенційними партнерами, наявність досвіду партнерської співпраці між органом влади та приватним сектором, реальний шанс прискорення економічного розвитку громади (території, регіону). Ще один момент – проект чи нові послуги мають бути інноваційними.

Найпридатнішими для застосування ДПП є проекти, в яких можливо визначити і забезпечити потоки надходжень, наявні результати, що підлягають вимірюванню, мають місце капіталомісткість і великі масштаби.

Ріелтори підтримують законопроект про саморегулюючі організації

Влітку минулого року на розгляд до Верховної Ради України було подано законопроект «Про саморегулюючі організації» (розроблено групою народних депутатів під керівництвом президента УСПП Анатолія Кінаха, зареєстровано за №4841 від 16.07.2009 р.).

Актуальність законопроекту обумовлена тим, що в Україні вже діють кілька організацій, які за принципами своєї діяльності мають ознаки саморегулюючих. Їм потрібні повноваження для того, щоб професійно та якісно здійснювати регуляторні функції, підвищити відповідальність учасників ринку, ввести дієві механізми зворотного зв'язку між підприємницьким співтовариством, органами влади і споживачами.

Тоді ж у промислово-підприємницькому середовищі розпочалася дискусія щодо вказаного законопроекту, відпрацювання зауважень та доповнень до нього. Сьогодні до обговорення приєднався **президент Асоціації фахівців з нерухомості (ріелторів) України Андрій Шульга.**

На етапі високої зрілості ділова організована спільнота здатна забрати у держави певні регуляторні функції та допомогти їй позбутися проблем зайвої опіки бізнесу. До речі, дрібна та детальна опіка, надмірне регулювання підприємницької діяльності взагалі не притаманні країнам із ринковою економікою.

Законопроект «Про саморегулюючі організації» відповідає сподіванням багатьох фахівців. Механізм саморегулювання надає можливість всім фахівцям самостійно врегульовувати свою професійну діяльність. Цей закон може стати, як би мовити, універсальним і позбавити Верховну Раду України необхідності кожного разу ухвалювати закон під певну професійну діяльність.

Законопроект передбачає порядок створення СРО «знизу – нагору». Професійні громадські організації реєструються як СРО за визначеними правилами та умовами, самі регулюють свою профільну діяльність, а також діяльність своїх членів. При цьому кількість СРО нічим не обмежена, а реєстрація та контроль за діяльністю реалізується державою. СРО також мають право об'єднуватися між собою у спілки в такий спосіб, який існує для громадських об'єднань. Для набуття статусу СРО громадські організації мають відповідати тільки професійним, структурним та якісним умовам та вимогам СРО або об'єднатися між собою.

Так сталося, що паралельно до Верховної Ради було подано ще один законопроект «Про фахові саморегулювні і самоврядні об'єднання» №4841-1 (від нардепів К. Ляпіної та В. Мойсіка). Нині він знаходиться на розгляді парламентського комітету з питань регуляторної політики та підприємництва.

Тут порядок створення СРО інший – «згори – вниз». Він передбачає, що професійні всеукраїнські організації – засновники в кількості не менш десяти структур – створюють «уповноважений контролюючий орган», який в підсумку буде надавати право громадським професійним об'єднанням називатися чи не називатися фаховими, визначати процедуру та умови набуття ними статусу СРО, проводити сертифікацію громадських організацій на предмет відповідності СРО, вести реєстр СРО.

Асоціація фахівців з нерухомості вважає, що це прямий шлях до монополізації ринку. Зацікавлене коло осіб зможе «приватизувати» і ринок нерухомості, і цілі сектори економіки країни, заблокувати доступ на нього інших асоціацій, здійснювати управління на свій розсуд.

Нам відомо, що на початку березня відбулися закриті установчі збори зі створення об'єднання громадських організацій, яке має назву «Ріелторська палата України». Палата задекларувала себе як той самий єдиний орган, що буде встановлювати правила роботи на ринку нерухомості. Тобто закон ще не прийнятий, а «уповноважений контролюючий орган» під нього вже готовий.

Очевидно, що такі тенденції ніяким чином не будуть сприяти вільному та прозорому саморегулюванню ринків економіки України. Ми підтримуємо принципи здорової конкуренції в підприємницькій діяльності, в тому числі й на ринку нерухомості, які засновані на відкритості, доброзичливості, гласності, доступності інформації, фаховості. Тут не має місця таким негативним тенденціям, як монополізація, привласнення певних сфер та напрямів діяльності через прийняття «замовлених» законів або ще будь-яким непрозорим шляхом.

ДЛЯ ДОВІДКИ

Асоціація фахівців із нерухомості (ріелторів) України є всеукраїнською громадською організацією, яка утворена у 1995 році. АФНУ об'єднує найбільш організованих та професійно освічених операторів ринку нерухомості (ріелторів) та трудові колективи, що

Світова практика є такою: у країнах Євросоюзу, Сполучених Штатах Америки, Ізраїлі саморегулюючі організації відіграють важливу роль у регулюванні підприємницької сфери, створенні стандартів для відповідних професій, галузей та напрямів діяльності, проведенні сертифікації, навчанні та перенавчанні фахівців. Вони мають значні та законодавчо закріплені повноваження щодо участі у роботі органів влади та органів місцевого самоврядування, розробці власних проектів нормативно-правових актів та громадського погодження проектів, які пропонує влада, взаємодії з організаціями споживачів, профспілковими об'єднаннями тощо.

займаються ріелторською діяльністю, має 33 регіональних (обласних) відділення та місцевих осередків на всій території України.

Ми постійно співпрацюємо з іншими ріелторськими та партнерськими організаціями України – Спілкою фахівців з нерухомості, Українською гільдією ріелторів, Українським товариством оцінювачів, Українською нотаріальною палатою, підтримуємо ділові стосунки з ріелторськими організаціями Росії, США, Польщі, Болгарії, Чехії, Словаччини, Угорщини, Латвії, Литви та Німеччини.

АФНУ має безстроковий договір про співробітництво з Національною асоціацією ріелторів США (National Association of Realtors (NAR)) та багато років плідно співпрацює з Міжнародним фондом нерухомості (США). АФНУ входить до складу засновників CEREAN – Об'єднання національних асоціацій ріелторів країн Центральної та Східної Європи, ICREA – консорціуму національних асоціацій фахівців з нерухомості, яка нараховує більш ніж 2 мільйони членів з усього світу, а також FIABCI – найстарішої міжнародної федерації, що об'єднує 1,5 мільйона фахівців з нерухомості більш ніж зі 100 країн світу.

Як металурги з кризою боролися

Минулий 2009 рік був одним із найважчих для вітчизняної металургії. Після зростання попередніх років компанії галузі зіткнулися з падінням виробництва на 26,6%, експорту продукції – на 53%. «Всім компаніям доводилося боротися з кризою. Як правило, всі прагнули скорочувати витрати, заощаджувати на енергоресурсах, реструктуризувати борги», – розповідає **аналітик компанії Dragon Capital Сергій Айда**. Ніхто з металургів не обійшовся без заходів антикризового спрямування. Проте були й можливості згладити кризу і навіть обернути її собі на користь.

«Метінвест» – час купувати

Досить вдалим ходом для металургів виявилася купівля сировинних активів. Якщо у компаній були вільні кошти, вони могли забезпечити свої структури рудою або коксом із меншими витратами, ніж до кризи.

Найбільшою подібною операцією була покупка групою компаній «Метінвест» американської шахти United Coal Company. До цього група за рахунок роботи об'єднання «Краснодонвугілля» забезпечувала потреби своїх підприємств – «Азовсталі», Єнакіївського металургійного заводу – лише наполовину, а решта сировини купувалася в Росії. Американська шахта дозволила «Метінвесту» відмовитися від цих закупок.

Проте якщо «Метінвест» почав вести переговори про купівлю шахти задовго до кризи, деякі металургійні компанії були вимушені зробити це спонтанно. Наприклад, «Арселор Міттал», що зіткнувся з різким підвищенням цін на африканський залізняк, який складав 73% поставок заводів компанії. Компанія почала шукати шлях виходу з кризи і направила частину своїх активів на купівлю шахт в Африці. В кінці 2009 року компанія придбала контрольний пакет акцій залізничної шахти Сейшен у ПАР потужністю 28,4 млн. т руди на рік. У результаті собівартість ресурсів для «Арселор Міттал», за даними Інституту економічного розвитку при ООН, впала на 10%.

Заморський досвід – державне крильце

Найкращим «антикризовим» менеджером для металургійних компаній стала держава. Класичний приклад держпідтримки металургів знайдемо в Китаї. Ще в кінці 2008 року керівництво Піднебесної

До речі, в окремих випадках компанії купують не постачальників для своїх заводів, а споживачів їхньої продукції. Наприклад, найбільша сталеливарна компанія світу Nippon Steel разом зі своїми основними конкурентами – JFE Holdings Inc і Sumitomo Metal Industries Ltd – вкладе 388 млн. доларів у холдинг, який випускатиме автомобілі в Індії. Зараз ринок автомобілів в Індії знаходиться на підйомі – за 2009 рік продажі там зросли на 5%, хоча по всьому світу впали практично вдвічі.

затвердило план заходів із підтримки національної економіки. На протидію кризі було заплановано витратити 4 трлн. юанів (585 млрд. доларів), з яких 908 млрд. – з центрального бюджету. Половина цих грошей була вкладена в будівництво доступного житла для мало-забезпечених китайців, у відновлення будівель після стихійних лих. У результаті виграли металурги, що поставляли свою продукцію на будівництво. Незважаючи на кризу, Китай продовжував нарощувати виробництво сталі в країні.

В окремих випадках держави захищали свій ринок від «чужого» металу. Наприклад, коли найбільша американська компанія United States Steel Corporation зіткнулася з падінням продажів у третьому кварталі 2009 року, Комісія з міжнародної торгівлі прийняла постанову про обмеження імпорту металу в США. В результаті експорт сталі був обмежений для 40% японських, 67% бразильських сталеливарників і 73% компаній з Росії, а продажі на внутрішньому американському ринку виросли в четвертому кварталі на 540 млн. доларів.

ММК імені Ілліча – широка географія

«Щоб вижити в кризу, металургам доводилося постійно шукати нові ринки збуту. Фактично вони сідали над картою світу і думали, куди ще можуть продати свій метал», – розповідає старший аналітик інвестиційної компанії Astrum investment management Юрій Рижков.

Піонером з освоєння нових країн став старожил галузі ММК імені Ілліча. Його керівник Володимир Бойко першим ще в кінці літа 2008 року заговорив про кризу, що наближається, і почав знижувати завантаження комбінату – до 40% проти 80–90% на початку року. Метал, що залишився, він почав поставляти до Китаю, скориставшись тим, що на початку 2009 року частина місцевих комбінатів стояла, тому що Піднебесна не могла домовитися про постачання руди за вигідними для неї цінами. Крім того, українська продукція через девальвацію гривні була значно дешевше місцевої – різниця на тонні товару коливалася у межах 50–80 доларів.

Дуже виросли постачання в країни Близького Сходу. За даними Держзовнішінформу, продажі до Лівану в 2009 році збільшилися в 2,5 раза – до 1,8 млн. т металопрокату, до Іраку – практично в 1,5 раза, до 0,48 млн. т. Такий попит експерти пояснюють просто – Ліван та Ірак відновлюються після військових конфліктів. Україна, що постійно підтримує хороші стосунки з цими країнами, отримала можливість взяти участь у цьому відновленні. Більше всього від зростаючого попиту виграють три найбільші українські металургійні компанії – «Метінвест», «Індустріальний Союз Донбасу» і «Арселор Міттал Кривий Ріг», які в попередні роки передбачливо відкрили представництва на Близькому Сході.

ІСД – кризисна модернізація

Частина компаній в цю кризу робила все, щоб убезпечити себе у майбутньому, – вкладала в модернізацію виробництва. «Ті заводи, які не перестали витрачати гроші на інвестиційні проекти, по закінченню кризи виявляться попереду тих, які не хотіли або не могли так вчиняти», – впевнений Юрій Рижков.

Більше всього такі проекти реалізовували російські комбінати. Наприклад, на Магнітогорському меткомбінаті торік був запуск стану з випуску товстолистового прокату для нафтогазової промисловості, суднобудування і машинобудування.

В Україні найбільшу інвестиційну активність розвернули підприємства ІСД – за даними групи, на всіх підприємствах реалізовувалася масштабна програма вкладень у модернізацію виробничих потужностей вартістю в 2,7 млрд. доларів. Наприклад, на Алчевському металургійному комбінаті ще до кризи були введені в

Вслід за ММК до Китаю почали поставляти свою продукцію «Запоріжсталь» та інші українські комбінати. За перше півріччя 2009 року Україна експортувала до Китаю 970 тис. т металопродукції, тоді як за аналогічний період минулого року до Китаю було поставлено всього лише 11 тис. т прокату.

До речі, за рахунок цінової різниці українським металургам вдалося упродовж 2009 року збільшити експорт своєї продукції до Індії практично втричі – з 384 до 903 тис. т, навіть незважаючи на те, що ця країна входить у п'ятірку найбільших виробників сталі в світі, і за минулий рік виробництво там виросло на 3% – до 56,6 млн. т.

Уже в липні 2009 року постачання металу до Китаю почали знижуватися: місцеві комбінати відновили виробництво, а різниця в ціні вже не була істотною. Зараз, упевнені експерти, цей ринок для України втрачений.

Іван Петухов, президент групи компаній «Адамант», член Правління УСПП, голова комісії УСПП з науки і технологій

Якщо робити прогноз на майбутнє, то на зміну бурхливому розвитку інтернет-мереж приходить новий тренд – боротьба за якість і сервіси, що надаються. Мережі, звичайно, будуть розвиватися, але вже не так швидко. У великих містах усі бажані вже встановили Інтернет, і переманити клієнтів можна буде лише високою якістю послуг і різноманітними мережними сервісами. Основним потенціалом розвитку стане сільська місцевість, але тут головну роль буде відігравати купівельна спроможність і можливість сільських жителів недорого й просто купити собі персональний комп'ютер або йому подібний термінал.

експлуатацію дві машини безперервного розливу сталі в комплексі з установкою «піч-ківш» і установкою вакуумування сталі. В кінці минулого року було закінчено першу чергу проекту будівництва установки зі вдування пилевугільного палива в доменні печі, що дозволяє понизити витрати коксу. Проте варто відзначити, що хоча в довгостроковій перспективі ці вклади обіцяють великі прибутки господарям ІСД, у середньостроковій її власники були вимушені продати половину акцій іноземним інвесторам.

Катерина Жданенко

Україна не потребує надзвичайних заходів, що обмежують свободу слова в Інтернеті

Про найважливіші проблеми ринку інформаційних технологій, ІТ-сфери розповідає президент групи компаній «Адамант», член Правління УСПП, голова комісії УСПП з науки і технологій Іван Петухов.

Щодо інтернет-мереж. Важливо, що навіть в умовах кризи ІТ-сфера розвивається. Як кажуть, всупереч всьому... Я вважаю, що причина в наступному: коли жити й працювати складно, попит на інформацію зростає. Крім того, багато компаній обмежили доступ своєму персоналу до всесвітньої павутини, обмежили або зовсім відмовилися від Інтернету. Одночасно спостерігається різкий підйом домашнього сектору, звичайних користувачів.

Це легко пояснити: світові ціни на устаткування для широко-смугових мереж почали падати, ця технологія стала широкодоступною. Є й кабелі, і оптика. У той же час через ініціативи і наполегливість громадських організацій, в яких і я беру активну участь, «Укртелеком» сьогодні забезпечує айтішникам нормальні умови доступу до своїх каналізаційних мереж. Принципи співробітництва з ним стали прозорими, зник натяк на корупцію. Ти можеш обрати технічні умови, підписати договір, заплатити гроші – і незабаром буде зроблена прокладка оптико-волоконних ліній. Хочу відзначити роботу директора цього напрямку «Укртелекома» Ігоря Сиротенко, який разом із нами шукав взаємоприйнятні, взаємовигідні підходи до рішення цієї проблеми. З іншого боку, допомогла Інтернет-Асоціація України, велику підтримку надало керівництво УСПП. У результаті компроміс із «Укртелекомом» був досягнутий.

Щодо електронного документообігу. Електронний документообіг за своєю суттю покликаний значно спростити бюрократичні і паперові процедури, скоротити витрати часу і коштів. Саме заради цього він і впроваджується. Однак у нашій країні гладко буває тільки на словах. Здавалося б, після прийняття закону про електронний підпис і відповідних підзаконних актів усе має швидко й безболісно вирішитися. Схема тут досить проста (до речі, саме так налагоджена справа в цивілізованому світі). Та організація, перед якою ви зобов'язані регулярно звітуватися, надає вам спеціальні «ключі», за допомогою яких ви зашифруєте звіти і відправляєте адресатові. Протягом ліченого часу організація-контролер зобов'язана вам вислати підтвердження про одержання звіту або відмову.

Однак у нас цю «простоту» намагаються максимально ускладнити – на «складності», заплутаності можна заробити. З цієї метою дві групи депутатів ВРУ (не буду називати прізвищ – ринок їх добре знає),

намагаються за різними приводами стати монополістами на даному напрямі і закріпити це законодавчо. Чого тільки коштує новий законопроект «Про електронну комерцію»! Там є все – від тотального контролю над усією сферою продажів до реєстрації громадян із фіксацією персональних даних при кожному відвідуванні сайтів. Хоча, по суті, даний закон покликаний врегулювати відносини при здійсненні угод в електронній формі із застосуванням ЕЦП (електронного цифрового підпису), і крапка!

І хоча наші опоненти кажуть, що інформація зашифрована, законодавчо це поки не врегульовано. Такий стан справ несе цілком реальні загрози. Нам залишається лише сподіватися, що новий Кабмін не залишить без належної уваги наші зауваження та здійснить заходи із врахуванням думки фахівців інформаційної сфери.

Нам знайомі пропозиції щодо створення консорціуму для спільного керування каналізаційними мережами. Для рішення цієї проблеми зараз запущений інший механізм. Це була моя ідея, яка всім здалася доцільною. Не потрібен консорціум, нехай управлінням мереж займається Національна комісія з регулювання зв'язку. Наприклад, інститут «Діпрозв'язок» може розробити нормативну базу, тобто методику розрахунків за вхід у каналізацію і її оренду, що допоможе «Укртелекому» правильно передбачити витрати.

Що буде з доменом ua. Все буде добре. Сьогодні є технічний адміністратор цього домену. В принципі він із своїми обов'язками справляється. Хіба є випадки, коли когось не реєструють або домен не працює? Немає. Адміністратори домену від когось ховаються, не відповідають на запитання? Ні. Домен функціонує, все працює. Але є окремі люди, які прагнуть змінити ситуацію – чи тому, що не розбираються в суті справи, чи прагнуть щось заробити.

В історії з доменами більш чітко хотілося б бачити позицію держави. Я звертався до відповідних органів, але вони відповідають елементарною відпискою, повідомляючи, що ніякої інформації про передачу домену не мають... Виходить, що керівництво Українського мережного інформаційного центру, членом координаційної ради якого я є, нікому не підзвітне? Не виключаю, що є плани, які не підлягають широкому розголосу. В результаті домен може дістатися будь-кому... Але виник скандал, він запустив процес прозріння. Багато посадових осіб зрозуміли, що, не вникнувши в суть справи, поставили свої підписи – і в результаті так звані кіберсквотери, які перед тим зробили щось погане в Росії, можуть захопити дуже важливу для України сферу. Не можна піддавати ризику всю кириличну зону. Залишається сподіватися, що новий Кабмін знайде можливість цивілізовано розв'язати ситуацію.

Інтернет і моральне здоров'я суспільства. Хтось казав – чи заради сенсації, чи з інших міркувань, – що Україна – перша в світі з виробництва й розміщення дитячої порнографії в Інтернеті. Дякувати Богу, це не так. А ідея даної піар-акції була дуже проста й прагматична – колишня влада намагалася в такий спосіб установити контроль над всім Інтернетом для боротьби зі свободою слова й опозицією. До речі, наша Національна комісія з моралі недавно одержала «престижну» нагороду – «Будяк», у тому числі й за те, що душить свободу слова.

Нова законодавча ініціатива, з якою можна ознайомитися на сайті Нацкомісії, не витримує жодної критики. Уявіть, члени комісії прагнуть першими бачити еротичну або порнокартинку (на будь-якому носії інформації), давати їм характеристику та видавати накази операторам й інтернет-провайдерам (без рішення суду, за своїм розсудом) її знищити! Не подумайте, що я або інші провайдери не боремося з таким огидним явищем, як дитяча порнографія в Інтернеті. Ми тільки проти підміни понять і цинічного поспання Конституції, коли під прикриттям боротьби з дитячою порнографією встановлюється тотальна «прослушка» і контроль над всіма діями громадян. При ІАУ створені і працюють спільні

Одночасно готуються і законодавчі зміни, я маю на увазі законопроект «Про внесення змін в Закон України «Про телекомунікації» (про забезпечення доступу до кабельної каналізації)» №5333 від 10.11.2009 р. УСПП та ІАУ зробили до нього свої пропозиції, які стосуються дуже хворобливого питання – так званої «останньої милі» підключення абонента. Операторові/провайдеру доводиться проходити своїми мережами через будинки й споруди, що перебувають у різній формі власності і доступ до яких з боку держави не врегульований. Це викликає зловживання з боку ЖЕКів та ОСББ – від «хитромудрих» положень та інструкцій до відмов типу «один провайдер вже є, навіть інший». Залишається сподіватися, що переможе здоровий глузд і державницький підхід, а не корупція.

До речі, питання доменної зони у всіх країнах вирішуються винятково на паритетних засадах – державою й громадянським суспільством, громадськими організаціями, в тому числі бізнес-асоціаціями. Інша справа, чи є ці організації діючими, або ж це одні назви, за якими практично нікого немає. Тут потрібно розбиратися...

У світі напрацьований досвід боротьби з порнографією в Інтернеті, ми його знаємо й реалізуємо. Створений сайт www.skarga.ua. Якщо користувач відкрив сайт і побачив щось непристойне, він може написати повідомлення на сайт, а звіти листи попадають до системних адміністраторів, операторів і провайдерів. І зараз Інтернет-Асоціація України рекомендує своїм членам підписати угоди, які регламентуватимуть процес відключення такого ресурсу. Саме так поставлена справа, наприклад, в Англії, де створена спеціальна недержавна комісія. Таку ми пропонуємо створити і в Україні. До неї можуть увійти фахівці з моралі, представники судових і інших правоохоронних органів, громадських організацій, які будуть діяти не за командою, а винятково за законом.

Роман Сергієнко, директор департаменту права УСПП

робочі групи, що складаються із числа представників громадських організацій і співробітників правоохоронних органів. Одна з них, приміром, займається питаннями взаємодії з протидії кіберзлочинам, до яких входить вищезгадана тематика.

Але у «можновладців» періодично, особливо перед виборами, виникає бажання «порулити» Інтернетом, в якому нібито господарюють провайдери. Насправді провайдери забезпечують лише можливість засобом масової інформації вільно працювати в мережі. Вони не можуть без рішення суду на прохання представників правоохоронних органів чи будь-кого виключити якийсь сайт. Не можуть давати відповіді на незаконні питання – кому належить цей сайт, хто готовить для нього контент тощо. Мені як провайдеру законом заборонено втручатися в роботу телекомунікаційних систем, я знаю лише технічну інформацію: людина заплатила за канал і певний обсяг ресурсу і ним користується. А отут за допомогою закону з нас прагнуть зробити поліцейських...

Україна не потребує надзвичайних адміністративних заходів, що обмежують свободу слова в Інтернеті. Повірте мені, в IT-бізнесі працює багато чесних людей, які об'єднані в потужні професійні організації з гострим почуттям соціальної відповідальності. Якщо в мережі намагається зареєструватися підозрілий ресурс, він не зустріне серед нас підтримки, тому що в усіх нас є родини, діти й совість. Не впевнений, чи є вона в тих, хто хоче вручну керувати Інтернетом. У Верховній Раді вже порохом покритися законопроект про перехоплення інформації, у розробці якого я брав участь. Там був прописаний простий механізм, що передбачає три «ключі», а точніше – трьох посадових осіб, які в консенсусі одержуватимуть право на перехоплення. Це уповноважений Верховної Ради із прав людини, представники Верховного Суду і спеціального уповноваженого органа. Якщо три ці ключа повернулися, відкривається доступ, і є можливість здійснювати необхідні оперативно пошукові дії на мережі оператора без його участі. Цей законопроект схвалили закордонні фахівці. Тільки не схвалюють народні депутати, яким ручний механізм куди зручніше!

Залишається сподіватися, що спільні зусилля нової влади та громадських організацій у недалекому майбутньому врегулюють дану проблему з урахуванням європейського досвіду, на основі конституційних прав і свобод громадян.

Дозволили без дозволу?

Роман Сергієнко, директор департаменту права УСПП

Останнім часом в Україні нарешті було прийнято ряд нормативно-правових актів, які могли б суттєво спростити життя підприємців. Серед них, зокрема, варто звернути увагу на внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 р. №2806-IV (далі – Закон №2806) та Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 11.02.2010 р. №1869-VI (далі – Закон №1869). Однією з важливих та позитивних з точки зору підприємців норм згаданих законів є нормативне закріплення принципу мовчазної згоди щодо отримання дозвільних документів, необхідних для здійснення підприємницької діяльності.

Однак розглянемо, чи все так оптимістично є на практиці.

Закон №1869 вносить уточнення щодо дати видачі дозвільного документу. Днем видачі документа дозвільного характеру вважається останній день строку розгляду заяви дозвільним органом. Законом встановлено загальний строк видачі документів дозвільного характеру 10 робочих днів, крім випадків, коли передбачені інші строки.

Насамперед зауважимо, що дія Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» не поширюється на відносини у сфері ліцензування господарської діяльності (крім відносин щодо видачі документів дозвільного характеру, необхідних для отримання ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності), державного експортного контролю, державного регулювання ринків фінансових послуг, охорони державної таємниці, захисту економічної конкуренції, а також на дозвільну систему, що поширюється на операції з об'єктами підвищеної небезпеки. Відповідно, і принцип мовчазної згоди цих видів діяльності не стосується.

Про принцип мовчазної згоди йдеться також і в постанові Кабінету міністрів України від 27.01.2010 р. №77 «Деякі питання застосування принципу мовчазної згоди» (далі – постанова №77), яка фактично дослівно повторює закон. Однак постанова не містить застережень щодо кола відносин, на які він не поширюється. Таку ситуацію підприємці за певних умов можуть обернути на свою користь.

Застосування принципу мовчазної згоди обіцяє підприємцям багато переваг, і насамперед – реальну економію часу. Сьогодні в Україні строки видачі ряду дозвільних документів визначаються не законами, а підзаконними актами. При цьому встановлені ними строки часто перевищують десять днів. Однак, беручи до уваги абзац 4 частини 1 статті 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», запам'ятаємо, що строк прийняття рішення про видачу або відмову у видачі документа дозвільного характеру встановлюється виключно законами, а при застосуванні принципу мовчазної згоди законом встановлений саме 10-тиденний термін.

Одним своїм листом Держкомпідприємництва фактично переписав більшу частину можливої сфери застосування нашого принципу: «Принцип мовчазної згоди не позбавляє дозвільні органи обов'язку видати документ дозвільного характеру або прийняти рішення про відмову у його видачі. Таким чином, копія опису прийнятих документів з відміткою про дату їх прийняття не є ідентичною документу дозвільного характеру, а тому не може бути використана для отримання наступного документа дозвільного характеру, передбаченого дозвільною (погоджувальною) процедурою».

Отже, виникає питання – в чому тоді полягають позитиви нових законів, тим більш що точка зору дозвільних органів навряд чи буде в цьому питанні відмінною від підходу Держкомпідприємництва? Хоча, з іншого боку, отримання певного дозвільного документу в наступній інстанції на підставі копії опису документів також складно було уявити.

До купи правових колізій додамо ще. Кримінальний кодекс, частина 3 статті 91 Цивільного кодексу України твердять, що юридична особа може здійснювати окремі види діяльності, перелік яких встановлено законом, після одержання нею спеціального дозволу (ліцензії). Стаття 227 Цивільного кодексу передбачає, що правочин юридичної особи, вчинений нею без відповідного дозволу (ліцензії), може бути визнаний судом недійсним.

Як саме «певні дії щодо здійснення господарської діяльності» можуть вчиняти підприємці без отримання відповідного дозвільного документу? На звернення УСПП Держкомпідприємництва зробив малозрозуміле роз'яснення. З нього можна лише здогадатися, що, напевно, суб'єкт підприємницької діяльності набуває право здійснювати всі дії, які він мав би право здійснювати, якби вчасно отримав дозвільний документ. На нашу думку, більш зрозумілим було б таке: «згідно з принципом мовчазної згоди суб'єкт підприємницької діяльності має право здійснювати господарську діяльність таким чином і в такому порядку, якби дозвільний документ був отриманий».

Держкомпідприємництва у листі №2240 від 23.02.2010 р. «Щодо віднесення висновків комплексної державної експертизи до документів дозвільного характеру» стверджує: «Висновок комплексної державної

Згідно з абзацом 9 частини 1 статті 1 Закону №2806 «принцип мовчазної згоди» – це принцип, згідно з яким суб'єкт господарювання набуває право на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності без отримання відповідного документу дозвільного характеру, за умови якщо суб'єктом господарювання або уповноваженою ним особою подано в установленому порядку заяву та документи в повному обсязі, але у встановлений законом строк документ дозвільного характеру або рішення про відмову у його видачі не видано або не направлено». У частині 5 статті 4 є: «У разі, якщо у встановлений законом строк суб'єкту господарювання не видано або не направлено документ дозвільного характеру чи рішення про відмову в його видачі, то через десять робочих днів з дня закінчення строку, встановленого для прийняття рішення про видачу або відмову у видачі документа дозвільного характеру, суб'єкт господарювання має право провадити певні дії щодо здійснення господарської діяльності. Копія опису прийнятих документів з відміткою про дату їх прийняття є підтвердженням подання заяви та документів адміністратору або дозвільному органу».

А якщо строки видачі документів законом не визначені? На думку деяких практикуючих юристів, варто застосовувати термін у 10 днів з моменту подання заяви на видачу документа дозвільного характеру.

Одразу зауважимо, що правова норма «строк видачі документів дозвільного характеру становить 10 днів, якщо інше не визначено законом» є не дуже вдалою. Вона не дає чіткого розуміння, з якої дати починається цей строк. А будь-яка законодавча невизначеність може викликати проблеми на практиці.

експертизи відноситься до документів дозвільного характеру у значенні Закону про дозвільну систему, а Центральна служба «Укрдержбуд-експертизи» центрального органу виконавчої влади з питань містобудування і архітектури та її місцеві підрозділи є дозвільними органами. При цьому на сьогодні законами України не передбачено, як того вимагає закон про дозвільну систему, дозвільний орган, уповноважений видавати висновок комплексної державної експертизи проектів містобудівної документації, платність або безоплатність видачі та вичерпний перелік підстав для відмови у видачі такого висновку».

Фактично таке роз'яснення суперечить закону, однак залишає хоча б якусь можливість вирішення проблеми. Очевидно, потрібні нагальні зміни на нормативному та практичному рівні.

Без відповідей сьогодні залишаються і питання щодо строку, протягом якого суб'єкт підприємницької діяльності може діяти за принципом мовчазної згоди на підставі копії опису документів; як в разі неотримання дозвільного документу відбувається його скасування у визначених законом випадках тощо.

Варто зауважити, що такі недосконалі правові норми породжують чисельні можливості для зловживань ним як з боку несумлінних працівників дозвільних органів, так і з боку окремих підприємців.

Така значна кількість колізій та невизначеностей, пов'язаних із принципом мовчазної згоди, свідчить про нагальну потребу доопрацювання законодавчої бази та вироблення чіткого механізму її практичного застосування. Інакше прогресивна ідея «мовчазної згоди» перетвориться на свою протилежність.

Юрій Бубес, голова правління Львівського регіонального відділення УСПП, голова наглядової ради ВАТ «Концерн-Електрон»

Введені в дію з 1991 року закони України «Про власність», «Про господарські товариства», у 1992 році «Про цінні папери та фондову біржу» були лише першими кроками на шляху формування пакету нормативних актів, необхідних для ефективного правового регулювання діяльності акціонерних товариств.

Закон «Про акціонерні товариства» треба відкорегувати

Нещодавно у Львові за ініціативою регіонального відділення УСПП відбувся круглий стіл «Новий Закон України про акціонерні товариства, його плюси та мінуси». Своєю думкою з «Вісником УСПП» поділився голова правління Львівського регіонального відділення УСПП, голова наглядової ради ВАТ «Концерн-Електрон» Юрій Бубес.

Затяжна економічна криза, яка охопила багато країн світу та Україну в тому числі, послабила господарський комплекс країни. На більшості АТ спостерігається тривалий спад виробництва, наростаючий товарний дефіцит, зниження зарплат.

У 2008 році прийнято новий Закон «Про акціонерні товариства». Його довго чекали, розраховуючи на потужний шанс для подальшого розвитку однієї з основних ланок економічної системи – підприємств з акціонерною формою власності.

Закон дійсно вніс ясність у порядок створення, діяльності, припинення, виділу акціонерних товариств, їх правовий статус, права та обов'язки акціонерів.

Особливий інтерес викликають питання посилення конкурентоспроможності підприємств, захисні заходи щодо прав та законних інтересів акціонерів, вдосконалення оперативності управління. Важливо закріплення механізму руху та реалізації акцій, дивідендної політики тощо.

Законодавець, який працював над законом не один рік і мав достатньо часу, на нашу думку, був зобов'язаний комплексно підійти до вирішення проблем, які назбиралися, передбачити труднощі, які можуть виникнути через недосконало прописані норми. Але сталося те, що сталося – внаслідок відсутності належного діалогу між владними інституціями та громадським суспільством ухвалений закон, який знов доведеться переробляти.

Ось взяти хоча б декілька «новел» нового закону. Стаття 78 передбачає обов'язковість оприлюднення обширної інформації про товариство. Зрозуміло, що це може зашкодити професійній діяльності підприємства, «висвітливши» комерційні таємниці. На мою думку, на веб-сторінці має знаходитись лише загальна інформація про АТ. Недоцільно оприлюднювати звітність, яка передбачена спеціальними підзаконними актами та надається державним органам.

У ст. 42 йдеться, що рішення загальних зборів з питань, передбачених пунктами 2–7 та 21 частини другої статті 33, приймаються більш як трьома чвертями голосів акціонерів від загальної їх кількості. Таким чином законодавець унеможлиблює прийняття рішень товариства з навіть невеликим ступенем розпорошення акціонерного капіталу. В товариствах, де нараховується декілька десятків тисяч акціонерів, існує велика кількість факторів, що впливають на їх явку (хвороба, відпустки, відрядження, погодні умови тощо). За такою нормою загальні збори буде взагалі неможливо зібрати! Ми пропонуємо при прийнятті загальними зборами вкрай важливих для АТ рішень заручитися підтримкою в три чверті голосів акціонерів, але від кількості присутніх на легітимних зборах.

Наступним важливим моментом у безболісному переході на «нові правила» є часовий простір. Розробниками проекту Закону «Про акціонерні товариства» був запропонований п'ятирічний термін, але чомусь при ухваленні закону у Верховній Раді різницею у три голоси пройшло скорочення терміну до двох років. Це нереально короткий термін для впровадження кардинальних змін у життєдіяльність товариств. Як наслідок, частина ВАТ буде змушена змінити свою організаційну форму на приватні АТ, інші – вийти на біржу. Отже, більшість АТ змінить організаційну форму на ТзОВ або взагалі перестануть існувати.

Іншою проблемою є необхідність при перетворенні ВАТ у публічні АТ залишатися у біржовому реєстрі принаймні на одній фондовій біржі і відповідати доволі жорстким вимогам біржі, яким більшість ВАТ не відповідає. Процедура проходження обов'язкового лістингу прямо суперечить нормам Цивільного кодексу України, а саме принципу свободи договору, що міститься в пункті третьому статті 3 Цивільного кодексу.

Пропонуємо скасування обов'язкового проходження лістингу на фондових біржах та збільшення з двох до п'яти років терміну приведення у відповідність до вимог Закону «Про акціонерні товариства» статутів та внутрішніх положень акціонерних товариств.

Як не буває електричного струму без двох різних полюсів, так немає одностайності в законодавчому процесі. Вважаю, треба обов'язково знайти розумний компроміс, який влаштує мажоритарних і міноритарних акціонерів, державу і вітчизняних товаровиробників.

Львівські промисловці вітають підготовку УСПП власного проекту закону України «Про внесення змін до частини 1 пункту 1 статті 24 та частини 1 пункту 5 Прикінцевих та Перехідних положень Закону України «Про акціонерні товариства», спрямування проекту до Верховної Ради України як законодавчу ініціативу Президента УСПП, народного депутата України Анатолія Кінаха. Маємо надію, що його ухвалення спростить процедуру реорганізації акціонерних товариств та забезпечить приведення корпоративного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів.

Однак львівські підприємці переконані: закон є дуже неоднозначним. Перш за все, в ньому дуже багато імперативних (примусових) норм і дуже мало таких, які надають акціонерам товариств свободу у прийнятті рішень. Так, обов'язковим є переведення всіх акцій акціонерних товариств у бездокументарну форму, встановлення 60-відсоткової планки для визнання кворуму загальних зборів, обов'язкове проходження публічним акціонерним товариством лістингу та постійне перебування у біржовому реєстрі, на одній фондовій біржі тощо.

Ми не вбачаємо доцільним обов'язкове використання бюлетенів в таких товариствах. Виготовлення бюлетенів для тисяч акціонерів є економічно обтяжливим. Процедуру голосування мають визначати загальні збори або щоразу, або виписати її в своєму статуті.

Якщо ми торкнулися питання економії коштів, то чого вартує вимога п. 14 ст. 2 закону направляти повідомлення акціонерам листом з описом вкладення та повідомленням про вручення! Кожне товариство вправі самостійно визначити спосіб повідомлення, адже всі зацікавлені в наявності кворуму. Встановлення вимог до поштових повідомлень акціонерам доцільне лише у приватних товариствах із невеликою кількістю акціонерів.

Максим Кунченко, віце-президент УСПП з економічних питань

За даними Держкомстату за січень-лютий 2010 року, найбільший розмір середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності становив у сфері фінансової діяльності (4179 грн.), найменший розмір – у сфері рибництва (988 грн.); за видами промислової діяльності: найбільший розмір становив у сфері виробництва нафтопродуктів (3284 грн.), найменший – у сфері текстильного виробництва (1133 грн.); за регіонами: найбільший розмір – у Києві (2991 грн.), найменший – у Тернопільській області (1406 грн.).

Податкове навантаження на зарплату треба зменшити

Максим Кунченко, віце-президент УСПП з економічних питань

Аналіз ситуації на ринку праці свідчить про погіршення економічних показників за 2009 рік у порівнянні з 2008 роком. За даними Держкомстату, реальна заробітна плата знизилася на 9,2%, кількість безробітних працездатного віку зросла на 37,4%, сума заборгованості з виплати заробітної плати зросла на 77,8%. У 2010 році заборгованість продовжувала зростати. За 2009 рік реальний ВВП скоротився на 15%, фінансовий результат від звичайної діяльності суб'єктів господарювання до оподаткування вперше за останні роки був представлений у вигляді збитків у розмірі 31 589,9 млн. грн., кількість збиткових підприємств від загальної кількості становила 41,3%, що на 11,0% більше в порівнянні з 2008 роком.

Яким чином можна в найкоротший термін вплинути на ситуацію, зупинити падіння доходів, домогтися їх поступового зростання? В Українському союзу промисловців і підприємців впевнені – посилення податкового тиску на роботодавців та працівників лише погіршить стан справ, призведе до ще більшої тінізації бізнесу.

Саме тому багато питань виникає до законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо впорядкування оплати праці)», інформація про який з'явилася на сайті Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва на початку квітня.

Розмір середньої індикативної заробітної плати в ньому визначений нечітко: вона не може бути меншою за встановлену законом мінімальну заробітну плату; може бути більшою її, але не визначено – наскільки.

Багато питань виникає щодо розміру коефіцієнту для окремих категорій працівників. По-перше, не розкрита категорія перших керівників підприємства, по-друге, зазначений коефіцієнт не враховує відмінності між рівнем доходів та життя різних регіонів України, між рівнем заробітної плати за видами економічної діяльності, за видами суб'єктів підприємництва (великі, малі, середні підприємства, суб'єкти підприємництва – фізичні особи).

Незрозуміло визначення бази нарахування пенсій у випадку невідповідності між отриманими доходами фізичних осіб і сплаченими ними зборами у Пенсійний фонд.

Пропоновані законопроектом зміни не вирішать проблему тіньових доходів, а навпаки, призведуть до таких наслідків, як зростання заборгованостей з виплат заробітних плат, ухилення від сплати податків і зборів шляхом приховування доходів, відмови від офіційного оформлення працівників на роботу, переведення трудових відносин у площину господарських.

Більш доцільним, на нашу думку, буде здійснити таке:

1) розробити законодавчу основу для легалізації тіньових доходів громадян одночасно із застосуванням методу визначення доходів за принципом відповідності витратам;

2) домогтися зменшення рівня навантаження на заробітну плату в частині податків і зборів (особливо відрахувань до фондів соціального страхування);

3) змінити порядок оподаткування дивідендів так, як це пропонувалося зробити в редакції проекту Податкового кодексу України 2007 року (за ставкою податку з доходів фізичних осіб у розмірі 5% від суми виплачених дивідендів).

Закон – підмога, а не перешкода в бізнесі

Сучасне українське законодавство створює досить широкий діапазон можливостей для ведення бізнесу. І хоча багато важливих сфер взаємин між державою й господарюючими суб'єктами дотепер нормативно не врегульовані, успіх того або іншого підприємства часто залежить від грамотного використання існуючої законодавчої бази. Про це – в інтерв'ю з експертом, директором компанії «Адлер і партнери. Адвокатське бюро» Ларисою Гриценко.

Рецепти виходу із кризи компаній і підприємств були постійною темою «Вісника УСПП» торік. Які схеми збереження бізнесу ви вважаєте найбільш ефективними?

Насамперед – його реструктуризацію. Вона припускає створення декількох компаній на базі материнської. При цьому на баланс нових фірм переводяться найбільш ліквідні активи, за рахунок чого відбувається фінансове оздоровлення бізнесу. В такий спосіб вдається зберегти більшу частину майна й забезпечити життєздатність усієї справи.

Часто власники компаній, які незадовго до кризи брали кредити для розвитку бізнесу, в умовах крайнього погіршення кон'юнктури ринків опиняються перед вибором – реструктуризувати борги або продати власну справу. В таких випадках ми рекомендуємо вести переговори із кредиторами, шукати оптимальні схеми реструктуризації, прораховуючи їх економічний ефект. Слід ураховувати, що в нинішніх умовах кредитори найчастіше готові до значних поступок заради того, щоб скоріше одержати свої гроші.

Якими є основні тенденції розвитку ринку юридичних послуг в Україні?

До бізнесменів, підприємців та й приватних осіб поступово приходить розуміння того, що будь-якого роду діяльність, у тому числі економічна, повинна мати кваліфікований юридичний супровід. Його наявність є однією з найважливіших гарантій того, що в нього не виникне серйозних проблем з державою, партнерами, постачальниками або споживачами, а також діючим інструментом розбудови бізнесу, максимальної реалізації перспектив того або іншого проекту.

Як показує практика, у більшості випадків подібного роду злиття і поглинання відбуваються або серед вітчизняних бізнесменів, або ж за участю інвесторів із близького зарубіжжя, в основному Росії. Що, на вашу думку, є головною перешкодою приходу великого іноземного капіталу в Україну?

На жаль, сьогодні правила гри в реальній українській економіці досить далекі від існуючого законодавства. Саме тому, оцінюючи ризики, закордонний інвестор воліє втримуватися від придбання навіть привабливих активів. Більше того, багато з тих, хто все ж таки це зробив, нині виводять капітали з України. Іноземні бізнесмени розуміють – у них немає гарантій, що українська держава захистить їх від чиновницької сваволі, повсюдної корупції, рейдерських атак.

Хоча в окремих випадках законодавчі особливості можуть заважати інвесторам працювати в Україні. Так, наприклад, постанова Національного банку України №769 від 24 грудня 2009 року зобов'язує іноземців, які купують нерухомість в Україні, відкривати інвестиційні рахунки для здійснення операцій винятково в гривні. Це не вигідно для інвесторів, адже вони втрачають гроші на різниці курсу.

Чималою перешкодою інвестування в українські активи є відсутність законодавчо закріплених стимулів. Держава має надавати податкові преференції підприємствам, що вкладають гроші в модернізацію, а не залишати їх один на один з боргами в період кризи.

Лариса Гриценко, директор компанії «Адлер і партнери. Адвокатське бюро»

Останнім часом і в нас усе більше людей переконується в тому, що юрист – не ворог, не ловкач і не здирник, а найперший союзник і незамінний помічник. Хоча багато людей й дотепер згадують про юристів тільки тоді, коли в пору сказати «все пропало», коли необхідно докласти неймовірних зусиль для того, щоб врятувати справу. Цілком очевидно, що, якби підприємці починали бізнес із з'ясування законодавчих умов і можливостей, послуг з його юридичного супроводу було б значно менше і коштували вони б набагато дешевше, оскільки більшості проблем просто би не було. Адже вирішення критичних проблем, яких за системної роботи можна легко уникнути, вимагає набагато більших зусиль і витрат, ніж їх регулярна профілактика.

Мені б хотілося підкреслити, що відлякують закордонних інвесторів не відсутність необхідної нормативної бази або її недосконалість. Навпаки, у нас гарні закони і, за великим розрахунком, лише вони і є тою системою захисту, на яку розраховуватиме бізнес. Але проблема в тому, що найчастіше потенційний інвестор не може змусити її працювати у власних інтересах. І тут значну роль може зіграти кваліфікована юридична допомога.

Закон «Про акціонерні товариства» дає можливість господарюючим суб'єктам змінювати свій статус. Оскільки утримання товариства з обмеженою відповідальністю дешевше і у нього більш проста форма звітності, господарюючі суб'єкти зі статусом АТ зацікавлені у проведенні реорганізації. Однак згідно із законом змінити свій статус зможуть лише ті з них, до складу яких входить не більш десяти акціонерів.

Ризикну припустити, що від нинішнього статусу відмовляється майже 20% АТ, будуть ліквідовані не менш 10%. Приблизно таке на сьогодні число технічних АТ, тобто таких, які зареєстровані, але не працюють. Відповідно приблизно 70% АТ все ж таки збержуть свій статус.

Один з головних законів, що регулюють діяльність господарюючих суб'єктів, – Закон «Про акціонерні товариства» – був прийнятий усього рік тому. Наскільки він, на ваш погляд, є ефективним?

Важливо, що законом передбачалося скорочення кількості непрацюючих, так званих технічних АТ, які були створені під конкретні проекти для випуску в обіг цінних паперів.

Тепер АТ зобов'язано привести свої внутрішні документи у відповідність із законом протягом двох років з моменту його прийняття, тобто до 30 квітня 2011 року. Сьогодні лише невелика частина АТ почала працювати за новими правилами. В основному це ті товариства, які зазнавали труднощів при залученні коштів, тому що тепер АТ може змінити свій статутний капітал лише після приведення внутрішніх документів у відповідність із нормами закону. Через півтора-два роки, коли вимоги цього закону поширяться на всі АТ, можна буде робити висновки про його ефективність.

Наприкінці лютого набув чинності Закон «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України (щодо формування статутних капіталів господарчих товариств)», згідно з яким для формування статутного капіталу засновники господарчих товариств із числа юридичних осіб повинні пройти незалежний аудит, а засновники із числа фізичних осіб – задекларувати власний дохід. Це означає, що тепер у даній сфері діють нові правила гри?

Насправді – ні. Річ у тім, що дана норма була внесена лише в Господарський кодекс України. У тих же законах, які регулюють відносини засновників товариства з контролюючими органами, – у Цивільному кодексі, Законі «Про господарчі товариства», спеціальному Законі «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців» – відповідні зміни не передбачені. А тому порядок формування статутного капіталу, а також вимоги до засновників залишилися старими. Більше того, у переліку обов'язкових документів для державної реєстрації змін в установчі документи, який міститься в Законі «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців», немає ніяких згадувань про аудиторські висновки або про декларацію про доходи. Тому не варто поспішати з подачею цих документів. Де-юре чиновники не повинні їх вимагати.

По суті, згадана норма закону, як і деякі інші, свідчить лише про те, що держава шукає шляхи для посилення фіскального тиску на суб'єктів підприємницької діяльності.

Відомо, що положення Державної комісії із цінних паперів і фондового ринку (ГКЦБФР) «Про порядок переведу випуску іменних акцій з документарної форми існування в бездокументарну форму існування» зобов'язує емітентів зробити дематеріалізацію цінних паперів, що передбачає, зокрема, укладання договору на зберігання цінних паперів тих акціонерів, які не зробили це самі. Оскільки послуги зберігачів є платними, акціонери, імовірно, будуть уникати самотійного висновку подібних договорів, а витрати автоматично ляжуть на емітентів. До яких наслідків це може привести?

Дійсно, дане положення ГКЦБФР не зобов'язує акціонерів відкривати особисті рахунки, а лише дає їм таке право. Оскільки акціонерні товариства навряд чи захочуть погодитися з додатковими витратами на послуги зберігачів, вони спробують добитися відшкодування власних витрат у судовому порядку. У випадку задоволення подібних позовів акціонери можуть втратити право власності на цінні папери. Однак не слід забувати про те, що, оскільки відповідна норма положення ГКЦБФР не може трактуватися однозначно, результат справи залежатиме від наявності сильного адвоката, особи судді.

А як би ви оцінили ефективність чинного земельного законодавства?

Змушена повторити – проблема не у відсутності законів, а в небажанні чиновників їх дотримувати.

Проте земельні органи, як і раніше, застосовують відпрацьовану корупційну схему реєстрації права власності на землю, яка передбачає обов'язкову видачу держактів, пояснюючи це відсутністю роз'яснень із приводу нової процедури. На мій погляд, справа тут в тому, що у відповідній постанові Кабміну не передбачені механізми, які просто змусили б органи Держкомзему працювати за спрощеною системою.

Тоді ж, у 2009 році, уряд прийняв постанову «Про затвердження порядку продажу об'єктів, що підлягають приватизації, разом із земельними ділянками державної власності». Наскільки цей нормативний акт дозволяє мінімізувати зловживання в земельній сфері?

На жаль, він не виконує поставленої мети. Передусім тому, що затверджений у ньому порядок продажу недопрацьований. Він порушує права громадян і юридичних осіб, які згідно з діючим законодавством мають пріоритетне право на покупку об'єкта із землею. І, нарешті, він суперечить Закону «Про державну програму приватизації», а також Земельному й Цивільному кодексам України.

Отже, з одного боку, нормальному бізнесу перешкоджає сваволя чиновників, з іншого – погрішності в законодавстві, і часто талановиті підприємці вимушені згорнути свої справи, особливо коли на них наступає криза...

Проте найчастіше є безліч можливостей не тільки не відмовлятися від початих проєктів, а й вивести їхню реалізацію на новий рівень. Їх просто потрібно вчасно побачити і використовувати. Найчастіше закон є підмогою в бізнесі, а не його перешкодою.

Спілкувався Микола Филев

Держава має визначитися, скільки і яких медичних апаратів необхідно

В «Віснику УСПП» №1 була опублікована стаття першого віце-президента УСПП Сергія Прохорова «Промисловості України потрібна підтримка». Продовжуємо обговорення цієї теми. Перед вами – матеріал віце-президента УСПП Віталія Майка.

Навряд чи правильно говорити про те, що в останні роки в Україні існувала державна промислова політика в тому сенсі, що влада мала серйозні наміри підтримати національного товаровиробника. Якщо щось й робилося, то спонтанно, час від часу. В цілому виробники прагнули виживати самостійно, пручаючись фіскальному й адміністративному тиску, несприятливій регуляторній політиці, свавіллям численних чиновників на всіх щаблях владної вертикалі. Контрапунктом сучасної промислової політики стала так звана епідемія грипу, під яку були зроблені чергові непрозорі закупівлі апаратури та ліків за кордоном за відсутності замовлень на вітчизняні продукти.

Якби правильно визначити тактику закупівлі вітчизняних апаратів у контексті масштабів епідемії, то, за моїми підрахунками, ми змогли б заощадити мільйони гривень. Було б забезпечено функціонування 600 робочих місць протягом трьох років. Однак ставка була зроблена винятково на закупівлю імпорту при відвертому ігноруванні

У травні 2009 року набув чинності Закон «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо документів, що засвідчують право на земельну ділянку, а також порядку розділу і об'єднання земельних ділянок». Він суттєво спрощує процедуру державної реєстрації права власності на ділянку і скасовує необхідність видачі так званих державних актів. Крім того, з вересня минулого року діє постанова уряду, що визначає порядок ведення поземельної книги і книги записів реєстрації держактів на права власності на землю та на право постійного користування земельною ділянкою, дії договорів оренди землі і так далі.

Віталій Майко, віце-президент УСПП

З кінця 90-х років високо-кваліфікованими інженерами і вченими-медиками розробляються і впроваджуються в медичну практику апарати штучної вентиляції легенів – серії «Фаза», «Бриз», «Малютко». Вони користуються заслуженим авторитетом у фахівців, з їхньою допомогою проведено більше двох мільйонів операцій. Усього виготовлено 3500 таких апаратів. Колектив розробників відзначений Державною премією України в галузі науки й техніки.

В 2008 році київський державний завод «Буревісник», основний виробник апаратів штучної вентиляції легенів, одержав державне замовлення не на початку року, як має бути, а тільки наприкінці вересня. Робилося це, переконаний, з однією метою – поставити завод в обставини, коли він свідомо не зможе виконати урядове завдання, і цим обґрунтувати закупівлю імпорту. Але при цьому не врахували характер колективу оборонного виробництва, здатного працювати по 24 години на добу заради виконання відповідального завдання. А в 2009 році державне замовлення взагалі було відсутнє. І це державна політика щодо оборонного заводу зі світовим визнанням, що зберіг частину свого потенціалу!

можливостей власного виробництва. За кордоном було куплено 600 апаратів – аналогів нашого. Але аж ніяк не кращої якості...

Вітчизняний апарат «Бриз» коштує близько 70 тис. грн., відповідно 1000 апаратів коштують 70 млн. грн., причому півтора мільйона повертається у вигляді податків і зарплати, а 550–700 людей забезпечені роботою.

Імпортні апарати коштують 110 і 220 тис. грн. При закупівлі 1000 апаратів казна витрачає відповідно 110 млн. грн. і 220 млн. грн. без одержання державою податків, робочими – зарплат. Необхідно додати ще й вартість обслуговування. І це стосується не тільки закупівель імпортних апаратів штучної вентиляції легенів, а будь-яких інших позицій, в тому числі й ліків.

Вважаю, що новому уряду варто ретельно проаналізувати досвід «боротьби із грипом» 2009–2010 років і планувати свою роботу від зворотного. Потрібний докладний аналіз ситуації і прогноз її розвитку, не обійтися без продуманої стратегії дій у складних умовах, коли ціною питання можуть виявитися людські життя.

Уряд має доручити Міністерству охорони здоров'я оперативно визначитися з фахівцями-медиками, яких і скільки апаратів необхідно. Провести зустріч із вітчизняним виробником – з метою з'ясування його можливостей, а якщо необхідно, поставити завдання освоєння нової продукції. І тільки після цього визначатися з імпортом і його масштабами. Абсолютно неприпустимо брати за точку відліку тільки імпорт, при цьому повністю ігнорувати можливості власної науково-виробничої бази. Я не можу зрозуміти, звідки така недовіра до фахівців своєї держави, звідки таке пасивне і безвідповідальне відношення до захисту інтересів власного виробника, чому в державі як не було, так і немає програми імпортозаміщення? Адже це питання життя й смерті не тільки декількох заводів, це питання збереження внутрішнього ринку, захисту економічної незалежності України...

З боєм говорю про це, маючи на увазі приклад науково-виробничого об'єднання «Буревісник», до складу керівництва якого входив багато років. З багатьох питань радіотехніки рівного українському НВО не було у всьому СРСР. Коли не могли впоратися з тім або іншим завданням, зверталися до нас. Часом у мене волосся сторчма вставало – таким складним було завдання. Проте бралися за роботу. Одного разу зажадали створити радіолокатор на немислиму в ті часи дальність виявлення. Ми знайшли унікальне рішення, і наші вироби багато років стояли на озброєнні однієї із кращих армій світу.

Практика української радіоелектронної галузі, що ще недавно була однією із найпотужніших у світі, свідчить, що ослаблення уваги з боку держави призводить до послаблення не тільки галузі, а й самої держави. І Захід, практику якого ми зараз наслідуємо, прагне зовсім не до зміцнення нашої економіки, а до тривіального усунення ринкового конкурента. При цьому «пряма дія» реалізується через використання меркантильного інтересу українського чиновництва.

Мені можуть заперечити – радіоелектроніка була зв'язана в основному з воєнною промисловістю, яка зараз значно скорочена. Однак «Буревісник» знайшов рішення – колишній військовий завод переорієнтувати на виробництво медичної техніки. Щоправда, це вимагає державної підтримки. Причому мова йде не про податкові пільги, субсидії та інші неринкові преференції – тільки про розумні стимули там, де наш продукт є більш конкурентоспроможним, якісним і доступним, ніж закордонні аналоги.

У підприємства «Медична група» є інші прекрасні апарати. Наприклад, магнітокардіограф, який дозволяє на початкових стадіях визначати захворювання серця.

Наша мрія – поставити такі апарати в усі обласні лікарні країни, створити зв'язані між собою, у тому числі за допомогою Інтернету, науково-консультаційні центри. Поки прилади недешеві, але їхня вартість менше закордонних у два-три рази. Надто важливо, що

відкривається можливість вивчення полів не тільки серцевого м'яза, а й інших органів. Це новий напрям науки.

У вісімдесятих роках ми робили лазерні ножі для хірургії. Сьогодні цей напрям для нас практично загублений. Багато зроблено у сфері ультразвукових приладів – теж загублено. Наша техніка працювала в США, Японії, в інших розвинених країнах і підштовхнула їх до широкого використання приладів на практиці. Ми першими у світі почали дробити камені в сечоводі сечового міхура в Інституті урології і в Київському військовому госпіталі. Там і зараз працюють наші апарати.

Підтримую тих практиків, моїх колег – інженерів і директорів, які переконані, що в країні має бути продумана, спрямована на захист національного товаровиробника державна промислова політика. Профільні міністерства, Кабінет міністрів України повинні вважати своїм найважливішим завданням інноваційний розвиток економіки, вивід високорентабельних, екологічно чистих виробництв на світовий рівень. Наслідкування таким завданням не на словах, а на ділі – найперший обов'язок будь-якого державного службовця, керівника виробництва й міра оцінки його роботи.

Кажуть, що у держави немає коштів. Не погоджуся з цим, тому що за розумної кредитної політики, підтримці промисловців і підприємців, грамотному захисті внутрішнього ринку можна вирішувати багато завдань.

Головне, що в країні жива й перебуває у творчому тонусі прикладна наука, а з нею ми можемо бути на передньому краї інноваційних технологій і виробництва. Сподіваюся, що нова влада усвідомлює це й допоможе своїм промисловцям і вченим.

Якість – головна ланка вирішення українських проблем

Петро Калита, президент Української асоціації якості

Україна, як і будь-яка інша держава, зможе досягти довготермінових системних поліпшень тільки тоді, коли почне розвиватися переважно як суспільство творення, а не споживання і накопичення. Всі наші потуги у глобальній конкурентній боротьбі економік стануть успішними, коли ми засвоїмо, що головними штиками і в творенні, і на ринковому полі бою є безпосередньо підприємства. Тільки підприємства формують додаткову вартість і здатні вирішити основні загальнодержавні проблеми, такі як конкурентоспроможність, ресурсозбереження, наповнення бюджету, створення робочих місць, боротьба з бідністю та багато інших. Україна тільки тоді зможе стати процвітаючою країною, коли стане процвітаючою переважна більшість її підприємств.

Світовий досвід удосконалення підприємств

У світі існує кілька шкал, за якими можна професійно оцінити і порівняти рівні досконалості будь-яких підприємств. Є така шкала і в Європі. Якщо умовна ідеальна організація за цією шкалою відповідає 1000 балам, а найкращі європейські організації оцінюються в 700–750 балів, то лідери України, Росії, Білорусі, інших пострадянських країн сьогодні досягають 550–600 балів.

Узагальнена краща практика ведення бізнесу, що накопичена у світі за всі часи, у сконцентрованому вигляді відображена у восьми концепціях Загального управління на засадах якості. Концепціями керуються десятки тисяч компаній всіх континентів, які прагнуть досягти вищої досконалості. Для практичного використання цих концепцій застосовують моделі досконалості (ідеальних організацій).

На переході тисячоліття весь світ заговорив про так звану комп'ютерну проблему 2000 – масштабний інформаційний збій, що очікувався. Тоді ситуацію аналізували на рівні уряду, який у той час очолював Валерій Пустовойтенко, а віце-прем'єром був Анатолій Кінах. У пошуках рішення було запропоновано взяти участь і заводу «Буревісник». У підсумку допомога зарубіжжя, що настійно нав'язувалася, залишилася не потрібною. У короткий термін ми знайшли рішення і втілили його в масштабній практиці.

Петро Калита, президент Української асоціації якості

Найважливішим показником, яким можна охарактеризувати будь-яку пострадянську країну в цілому, в тому числі Україну, є співвідношення рівнів досконалості основної маси її підприємств і основної маси підприємств розвинутих країн Європи. В Україні цедесь 200–250 балів, а в розвинених європейських країнах – приблизно 400–450 балів. Це дуже великий розрив, який виник через спадщину тотального дефіциту, а також ту політику щодо виробників, яка практикується в Україні впродовж майже двох десятиліть незалежності.

За період незалежності в Україні сформувався цілий ряд громадських об'єднань і комерційних організацій, орієнтованих на сприяння підприємствам в їх удосконаленні. Особливе місце серед них посідає Українська асоціація якості, яка є беззмінним лідером руху за якість і комплексне вдосконалення в Україні. УАЯ має широке міжнародне визнання.

З подоланням глобальної кризи загострюється конкуренція на зовнішніх ринках. У світі накопичено величезний досвід, який свідчить, що саме під час кризи необхідно найбільш активно та системно удосконалюватися, щоб зберегти бізнес. У той же час активне вдосконалення дає можливість після закінчення кризи розширити ринки збуту за рахунок тих конкурентів, які не витримали боротьби і збанкрутували.

Сергій Лісковський, президент
ЗАТ «Украгрохімхолдинг»

Порівняння конкретної організації з моделлю дозволяє визначити всі її сильні і слабкі сторони. Отримання та аналіз інформації про кращу світову та вітчизняну практику дозволяє організації розробити конкретну цілеспрямовану інноваційну програму удосконалення на певний період часу. Після виконання заходів програми організація знову оцінюється, тобто порівнюється з моделлю. І знову: області для вдосконалення – знання – програма... Виток за витком, по спіралі, все вище і вище.

Рух за досконалість і якість в Україні

Головний результат просування в Україні ідей якості та досконалості – поступова зміна філософії мислення багатьох лідерів економіки і підприємництва, які у своїй практиці все ширше використовують сучасні принципи лідерства.

Накопичені в Україні досвід, знання, повноваження, експертні підходи і відпрацьовані технології дозволяють розгорнути в країні масовий рух за досконалість і якість. Проте, на жаль, це ще в перспективі. Ще чимало в Україні керівників, які скаржаться, що в них чудова продукція, яку чомусь не пускають на західний ринок. Вистачає ще й тих, хто переконаний, що в умовах кризи і значного зниження обсягів реалізації продукції не до вдосконалення і якості. Мовляв, коли криза мине і відновиться попит, тоді і вдосконаленням можна буде зайнятися. У той же час вітчизняна промисловість у період кризи вже скоротилася більш ніж на третину.

Саме масове безперервне вдосконалення підприємств має стати тією головною ланкою, за яку можна буде витягнути весь ланцюг соціально-економічних проблем нашої держави.

Ділова досконалість і якість як національна ідея України

У нашій країні давно вже ведуться дискусії про національну ідею. Але яка національна ідея може бути кращою за ту, що заснована на безперервному вдосконаленні організацій і постійному поліпшенні якості життя? Недарма у світі слово «Якість» пишеться з великої літери. Якість стала національною ідеєю в Японії, яка зуміла домогтися економічного дива. Вона стала сенсом реформ у Німеччині, в результаті яких досягнуто значного економічного підйому. Ця ідея універсальна для будь-яких національностей, партій і течій, віросповідання та державного ладу. Вона може стати надійною основою для об'єднання і забезпечення якісного існування всієї країни, всіх громадян. Йдеться про філософію, про мету розвитку суспільства.

З іншого боку, якість і ділова досконалість – це потужний інструмент, практична наука, за допомогою якої можна оцінити потенціал організації, направити його в потрібне русло, дати можливість розвиватися й удосконалюватися.

«Навіть якщо ви відчуваєте себе переможеним, не здавайтеся»

«Вісник УСПП» розпочинає серію матеріалів, присвячених успішним підприємцям – членам Союзу. Вони мають досвід у створенні великого бізнесу, знають, як подолати кризу, чітко розуміють перспективи подальшого розвитку, готові к інноваціям, змінам, позитивному руху.

Надаємо слово президенту ЗАТ «Украгрохімхолдинг» Сергію Лісковському.

ЗАТ «Украгрохімхолдинг» управляє більш ніж трьома десятками промислових підприємств, торговельних та сервісних структур сфери хімічної промисловості, сільського господарства та зернотрейдерської діяльності, будівництва, виробництва та реалізації мінеральної теплоізоляції. В корпорації працюють більше 2000 співробітників.

Історія холдингу веде відлік з 2001 року, але період світової економічної кризи я би виділив особливо. Особливо важкою ситуація була у підрозділах, що будують та реалізують житло, на ринку будівельних матеріалів. На першому етапі ми мінімізували витрати на утримання нерентабельних підрозділів, максимально підтримуючи рентабельні. Реалізацію неефективних проектів уповільнили, відкривали та розвивали нові проекти, що можуть працювати зі швидкою оборотністю капіталу. Деякі виробничі підприємства довелося тимчасово зупинити, оскільки у працюючому стані вони наносили більше збитків, ніж у простої.

Непрості події довелося пережити хімічним підприємствам холдингу. Певне згортання обсягів пов'язане з транспортними витратами – сировину доводиться імпортувати з середземноморських країн.

Єдиний бізнес у рамках наших компаній, який практично не постраждав від фінансової кризи, – сільськогосподарський. За останні півтора року він давав відчутний прибуток для підтримки інших структурних підрозділів у працездатному стані. Прибутковість цього бізнесу в 2009 році була не нижче, ніж у 2007 та 2008 роках. Чому? В умовах будь-якої ситуації – підйому чи спаду економіки – населення передовсім дбає про продукти харчування для своїх родин.

Щоб здолати кризу, нам довелося пройти через не зовсім приємний процес «проїдання» накопичених ресурсів для виконання усіх зобов'язань з оплати податків та заробітної плати. Непопулярним заходом було й зменшення зарплати більшості наших спеціалістів. Ми вирішили: нехай зарплата менше, але виплачуватиметься вона вчасно. Колектив поставився з розумінням, ми зберегли професійний колектив, зупинили деструктивні фактори в усіх підрозділах.

Безумовно, за останні півтора року різко загострилася проблема інвестицій. В Україні і раніше їх було небагато, а зараз питання про їх залучення партнери напряму пов'язують із перерозподілом власності у бік інвестора за мінімальною ціною активів. Ми намагалися працювати з інвесторами, які входили зі своїми обіговими коштами у новий спільний проект, а «Украгрохімхолдинг» надавав йому свій менеджмент та інфраструктуру.

Маю надію, найближчим часом буде вирішене й питання відновлення довіри до України з боку міжнародного співтовариства у сенсі стабілізації політичного життя.

У будь-який складний час у кожній компанії всі співробітники дивляться на керівника. Якщо він приймає прагматичну та виважену позицію, це вселяє спокій, впевненість у тому, що колектив переживе складні часи та буде збережений. Будь-якому керівникові потрібно дорожити професійним кістком команди. І, звичайно, дотримуватися етики відносин з усіма партнерами. Готовий сформувати свій рецепт успіху.

1. Починаючи бізнес, вибирайте гідних співвласників.
2. Розвивайте свою бізнес-ідею швидко. Виводьте продукт на ринок якомога швидше.
3. Дозволяйте вашим ідеям розвиватися та змінюватися у процесі реалізації.
4. Чим краще ви розумієте споживачів, тим вищі ваші шанси.
5. Краще отримуйте любов частини споживачів, ніж байдужість багатьох.
6. Пропонуйте клієнтам максимально високий сервіс.
7. Спокійно сприймайте невдачі, прикладайте свідомі зусилля, аби не бути роздавленими під їх вагою саме так, як ви згинаєте коліна, коли підіймаєте важку річ.
8. Навіть якщо ви відчуваєте себе переможеним, не здавайтеся. Зазвичай постійних зусиль достатньо, щоб продовжувати розвивати вашу ідею.

Олена Шаповалова

Криза спричинила здорові процеси «самоочищення»: уходять випадкові люди, скорочуються неефективні витрати, оптимізуються бізнес-процеси, проводиться внутрішня реструктуризація активів та управління, перепрофілюються неприбуткові активи, розвиваються нові потенційно прибуткові проекти.

У плануванні бюджетів холдингу виникли зміни в бік скорочення строків планування. Стало практично неможливо вести середньострокове планування у зв'язку з невизначеністю майбутніх подій та частотою зміною трендів на світовому ринку сировини та готової продукції. Від будь-якого інвестування з окупністю від трьох та більше років довелося відмовитися та більш жорстко проводити тендерні процедури.

У світовій економіці ми очікуємо відносну стабільність, це створить відносну стабільність, яка дозволить країнам другого ешелону знайти своє місце на ринку. Глобальна світова криза не буде подолана у всіх країнах одразу. Протягом найближчого року ситуація, на нашу думку, буде стабілізована у більшості розвинених країн Європи, США, Канаді, Бразилії, Росії, Китаї, Індії.

По-перше, у більшості напрямів переробки ці країни забезпечені власною сировиною. По-друге, ці країни мають сильну стійку систему, яка набагато швидше може відновитися завдяки своєму накопиченому потенціалу за попередні роки. Сьогодні національні банки цих країн розуміють, що відновити нормальні економічні зв'язки у бізнесі, промисловості можливо лише шляхом надання промисловим підприємствам можливості залучати кредитні ресурси, які мали ставку на рівні докризової. Це один із факторів, який заважає сьогодні швидко відроджуватися економіці України.

ООО «Строительная компания «Евробилдинг» – динамично развивающееся предприятие, внедряющее во все строительные процессы инновационные программы и технологии уже более 10 лет на рынке Украины.

Коллектив единомышленников и профессионалов воплощает в реальность архитектурные решения любой сложности по реконструкции и строительству объектов общественного, административного и промышленного значения, которые позволили выйти на новый рубеж производственных связей – строительство государственно-важных объектов.

Так, к проведению Чемпионата Европы по футболу ЕВРО-2012 компанией выполняются работы по реконструкции существующих и строительству новых объектов главной спортивной арены страны НСК «Олимпийский», реконструкции трамвайной линии скоростного движения от ул. Старовокзальной до Большой кольцевой дороги, реконструкции Индустриального моста и Борщаговского путепровода в г. Киеве.

ООО «СК «Евробилдинг» достойно укрепляет свои позиции на строительном рынке страны, создает новые рабочие места, что позволяет плодотворно сотрудничать в строительстве и развитии инфраструктуры автодорог, аэропортов, гостиниц к проведению ЕВРО-2012 в Украине!

Детальная информация компании на сайте www.gck.com.ua и по телефону (044) 369-53-73.

АУДИТОРСЬКА ФІРМА
Профі-Аудит

з нами все у ваших руках

Аудит

Податковий

консалтинг

Юридичний

консалтинг

73003, м. Херсон, вул. 9 Січня, 4

тел. (факс) : (0552) 42-33-31

www.profiaudit.com.ua

profi@profi-audit.kherson.ua

UA Holding
експерт з автомобілів

БОГДАН
КОРПОРАЦІЯ

**Гарно
ПРАЦЮЄ,
смачно
ГОДУЄ!**

Навесні придбай, цілий рік помічника май.

ПРО МІСЦЕ, УМОВИ І ТЕРМІНИ ПРОПОЗИЦІЇ
(безкоштовно в межах України зі стаціонарних телефонів)

0 800 500 305

Київ, вул. Усенка, 8, тел.: (44) 351-74-04 (05, 06); **Васильків**, вул. Докучаєвська, 45, тел.: (44) 428-60-24; **Вінниця**, вул. Київська, 49, тел.: (432) 53-85-38; вул. 600-річчя, 36, тел.: (432) 50-91-19; **Дніпропетровськ**, пр-т Правди, 125, тел.: (562) 35-51-00; **Донецьк**, вул. Кірова, 61а, тел.: (62) 333-78-48; **Житомир**, вул. Ватутіна, 100г, тел.: (412) 42-06-44; вул. Жовка, 43, тел.: (412) 34-14-48; **Запоріжжя**, вул. Тюленіна, 116, тел.: (61) 283-30-89; вул. Українська, 2г, тел.: (61) 214-97-10; **Івано-Франківськ**, Калуське шосе, 6, тел.: (342) 50-60-70; **Кіровоград**, вул. Героїв Сталінграда, 6а, тел.: (522) 35-60-40; **Кременчук**, вул. Щорса, 72а, тел.: (536) 79-60-86; **Кривий Ріг**, вул. Мелешківка, 43а, тел.: (55) 493-39-97 (98); **Луганськ**, вул. Оборонна, 58а, тел.: (642) 427-843; вул. Мадридська, 1а, тел.: (642) 33-99-73; Луцьк, вул. Рівненська, 100, тел.: (332) 77-97-48 (50); **Львів**, вул. Богданівська, 15, тел.: (32) 291-80-09 (10); **Маріуполь**, вул. Краснофлотська, 129, тел.: (629) 50-44-77; **Миколаїв**, вул. Космодем'янська, 81/2, 1-й поверх ТЦ «Велика Кишенька», тел.: (512) 58-44-53; **Одеса**, Любимирська дорога, 114, тел.: (48) 718-34-01; **Полтава**, вул. Полонська, 64, (5322) 4-21-66 (88); **Рівне**, вул. Милейська, 3а, тел.: (362) 64-98-00; **Сімферополь**, пров. Лавандовий, 2, тел.: (652) 51-55-12; **Севастополь**, вул. Стахнівська, 3, тел.: (692) 47-72-30; **Суми**, вул. Череп'яна, 21а, тел.: (542) 608-601; вул. Роменська, 90, тел.: (542) 65-79-57 (58); **Тернопіль**, вул. Микуленська, 29а, тел.: (352) 47-59-71; **Ужгород**, вул. Соборна, 3, тел.: (312) 66-13-33; вул. Соборницька, 115а, тел.: (312) 64-28-20; **Харків**, пр-т Московський, 256г, тел.: (57) 349-40-73; вул. Шевченка, 117, тел.: (57) 751-20-53, 756-44-11; **м. Лозова**, вул. Дікого, 15, тел.: (57) 45-22-551, (095) 195-81-57; **Херсон**, Бариславське шосе, 27, тел.: (552) 35-50-50; **Хмельницький**, вул. Трудова, 4, тел.: (382) 71-55-75; **Черкаси**, вул. пр-т Хмельні, 74, тел.: (472) 71 16 71; **Чернівці**, пр-т Миру, 241а, тел.: (462) 66-51-60; **Чернівець**, вул. Колосівська, 2г, тел.: (372) 58-68-26